

pÚvodní kresba / Jerzy Gluszek * Událost / Zátokův autoportrét ozdoby olympioniky * Kdo byl kdo / Bedřich Kopecný * Fotofejeton / Slíva v Bangkoku * Časopis / Vyjídák v MŽ č. 4 * Z tisku / O

e-GAG

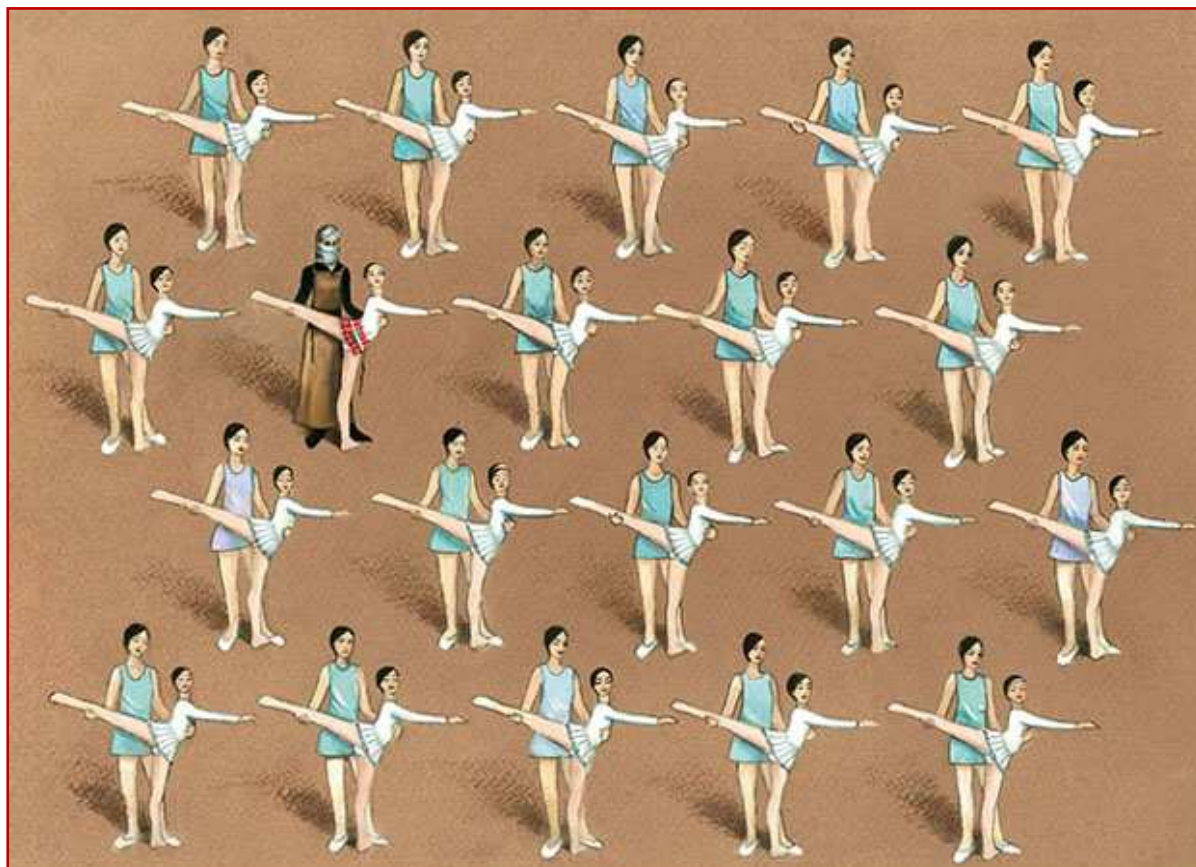
humoru * 2-recenze / 4 z 5 a Bogorad * Mistři / Úkoly: Michelangelo + Karel IV. * Slovensko / Popovič, Vico, Čizmazia * Ze světa / Irán, Francie, Polsko, Anglie, USA * Vzdělávání - I. / Cartoon v. Comics strip - II. / Edit. cart. v. int'l cartoon * Fotoreportáž / Kopecný čestným občanem P1 * Dokument / Krokodil-dějiny * Citát / Jan Masaryk * Chlubna / Ceny z Haškovy Lipnice * Úvaha / Co nám dluží média * Objev / Veselí mikrobi * Rozhovor / Vico o Bumerangu * Kdo je kdo / Peynet * Kuriozita / Karty R. Peyneta *

Malá recenze / knížky Pavla Raka * Glosa / Co se ví o autorech? * Retro / „Téčko“ * P. F. / 2016 * Z domova / Major*60; Seifertová; Martenek; Neprakta; aj. [+ Zemřel Otto Schubert] * Vzpomínka / Rok bez Kobry * Kalendarium * Téma / „Imigranti“ - co my s tím? * Archív / Osudy staré gardy * Výsledky / Slovensko, Brazílie, Kuba, Čína, Mexiko * Propozice / Slovensko, Peru, Makedonie, Rumunsko * aj.

Měsíčník autorů a přátel české karikatury e-číslo 2016 / 1 XIV. ročník

OBRÁZKY: GLUSZEK, MATUŠKA, ZÁTOPKOV, KOPECNÝ, NEPRAŠ, VYJÍDÁK, SEARLE, DISNEY, KUBEC, TRUNEČEK, STESKA, PLOITĚNÁ, SIMON, KOTYZA, RYCHTAŘÍK, BENETKA, LINEK, SLÍVA, LICHÝ, PERNECKÝ, ŠMEK, KOŠTÝŘ, VOREL, KRASNIQI, PEYNET, VICO, SETÍK, HANÁK, BOGORAD, KEMEL, TECHMANN, MANDEL, BARTÁK, RENČÍN, NEPRAKTA, SEIFERTOVÁ, GROLIK, TOMASCHOFF, CORTÉZ, GUCOL, KOSANOVIČ, MILORADOVIČ

Téma 2015 / Evropa zažívá nápor „jiných“ civilizací...*)

Kresba: Jerzy Gluszek (Polsko)

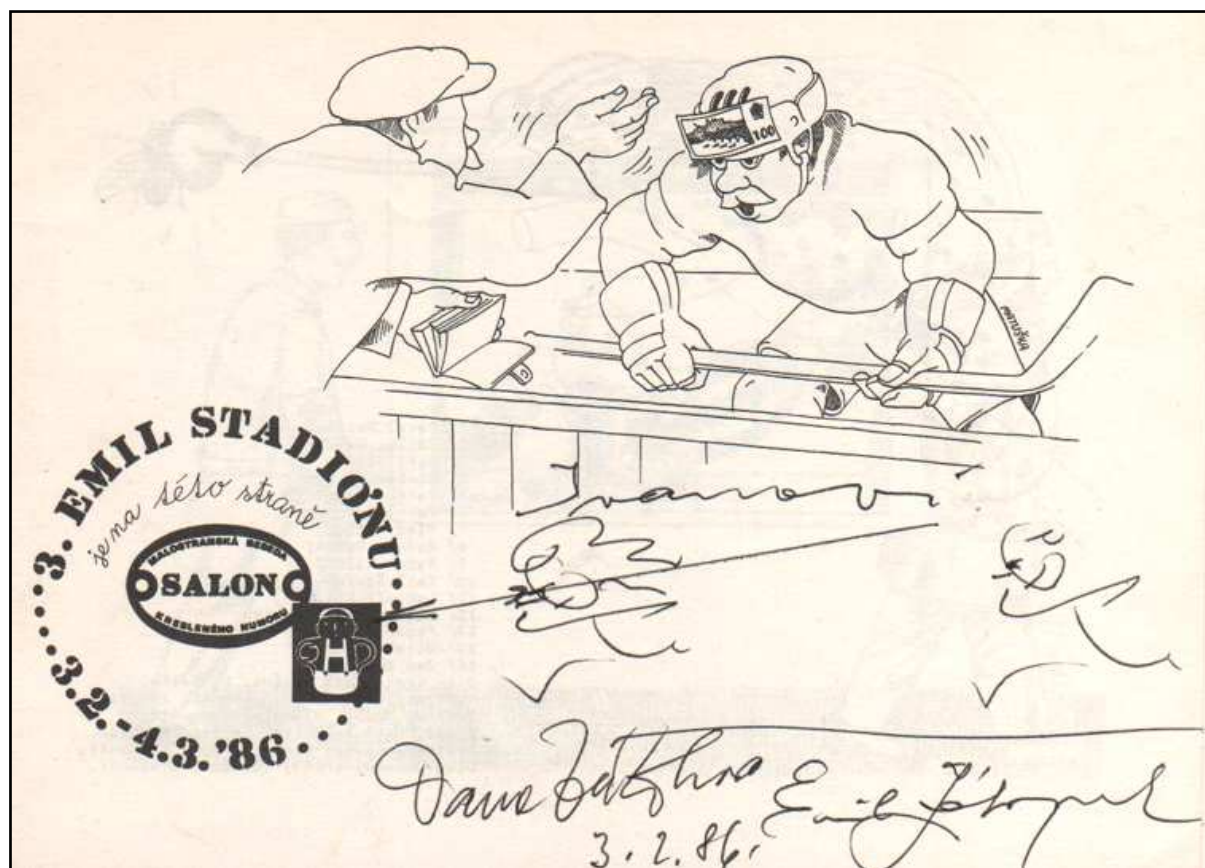
*) Přibude nám tak milovníků humoru? Více k tomu „Téma“ uvnitř čísla... (str. 48)

Událost / **Zátopkova originální kresba - oficiální značka českých olympiků!**

Emil a kreslený humor...

Abonenti GAGu a vůbec čeští karikaturisté to dávno vědí. **Emil** byl vždy nejen veselý vpravdě, ale také přítel kresleného humoru - i v letech, kdy byl **Zátopek** v nemilosti u komunistického vedení státu, podařilo se nám ho zapojit do našich akcí. A to zcela osobně. V té době nebyl žádný internet a tak my všichni, kteří jsme se scházeli při udílení cen soutěže o československý sportovní kreslený vtip roku, jsme s ním byli toho dne v přímém kontaktu. Dodnes má řada z nás doma pečlivě uložené podpisy manželů Zátopkových a nad nimi kresbičku vytrvalého běžce **Ťopka**, kterak honí svou **Danu** - oštěpařku.

Letos počátkem února to bude třicet let, co se oba slavní atleti podepsali organizátorovi soutěže na katalog 3. ročníku (3. 2. 1986) a připojili „Ivanovi“ také své proslulé kresby. Tehdy

získal hlavní cenu - sošku „Emila“ Stadionu *Pavel Matuška*, ale autogramy a společnou fotku na pódiu s olympijským vítězem si odnesli mnozí další - a to až do roku 1993.

A podívejme se: stylizované autoportréty slavných olympioniků se náhle opět objevily ve světle ramp. Nápad je znovu oživit přišel....

...ještě po třiceti letech

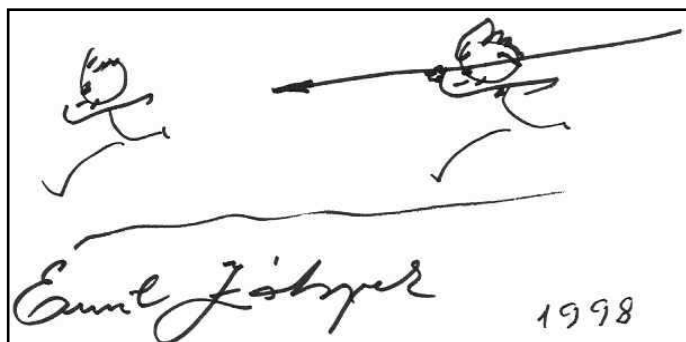
V roce 2016 se jméno **Zátopek** vrátí na olympijská kolbiště, jeho kresba běžce bude motivem na oblečení českého týmu při hrách v Riu. „Ale s tím malováním atletů jsem začala já,“ připomíná **Dana Zátopková** (93):

„Na gympl se mnou chodil kluk, který dovedl velice hezky malovat a jedním tahem vyjádřit pohyb. Tak jsem to od něj odkoukávala. A když jsem pak házela oštěpem, začala jsem kreslit figurku oštěpařky. Mému Ťopkovi (*Emilovi*) se zalíbila, tak k tomu přidal figurku, která běží. Dali jsme to dohromady a on maloval, jak utíká a já ho naháním s oštěpem. Pod to jsme někdy přislovali i francouzské přísloví *Cherchez la femme*. Za vším hledej ženu. Že ho jako pronásleduju.“

Nyní se tato Zátopkova kresba vrací na olympiádu - bude zdobit oblečení české výpravy v brazilském Rio de Janeiro.

„Nečekala jsem, že by se to mohlo stát. Je to ale docela hezká malůvka, že? I když *Topkovi* jsem při autogramiádách říkala: *S tím malováním se hrozně zdržujeme*. Proto většinou až úplně nakonec, když jsme měli největší nával za sebou, dovolili jsme si přimalovávat ty figurky. Zvláště děcka je od nás hrozně chtěla.“

stalo vlevo - proto si asi role honěného a honícího na obrázku prohodili.

Pozorný čtenář si jistě povšiml, že kresba věnovaná *Hanouskovi* v roce 1986 se od té Danou popisované liší v tom, **kdo koho honí** (viz kresba z r. 1998). Pokud si myslíte, že ta má verze je nějaká zvláštní a protekční, jsem rád. Sám mám spíš pocit, že to vzniklo celkem náhodou. Že jsem v sále Malostranské besedy poprosil o věnování Emila a k vedle sedící Daně došel katalog až poté. Volné místo zů-

V kalendáři naskočilo datum 8. prosince 2015, když se v médiích objevila zpráva:

Oblečení olympioniků v Riu bude zdobit Zátopkova kresba

"Jsem moc ráda, že se s Emilovým životem a sportovními úspěchy může seznámit další generace," řekla Zátopkova manželka **Dana**, olympijská vítězka v oštěpu z Helsinek 1952.

Zátopkova kresba se objeví nejen na oblečení sportovců, ale dostane se do loga ČOV. "Hledali jsme osobnost, jež by v této olympijské sezoně spojila vrcholové, amatérské i neorganizované sportovce a je schopna oslovit širokou veřejnost i odborníky," řekl předseda

ČOV **Jiří Kejval**. Jeho autoportrét do loga upravil akademický malíř **Milan Jaroš**. "Kresba se mi dostala do rukou šťastnou náhodou a hned jsem věděl, že bude základem motivu. Změnil jsem jediné - výraz v panáčkově tváři. **Původně se totiž nesmál**," uvedl Jaroš (na snímku vpravo) při oficiálním představení kresby.

"Na tom se nedalo nic pokazit," řekla **Dana Zátopková** při prvním pohledu na motiv. "Má nos mezi očima a vypadá to jako běžec. Je to hezký motiv a vypadá to dobře," hodnotila. Nejspíš dobře věděla, že se jejich panáček někdy i usmíval - jako ten na katalogu ze 127. Salonu Humoru v Praze (viz předchozí strana!)

Konečně, **Emil** byl patronem naší soutěže proto, že byl zosobněním veselých příběhů... Potvrdit to mohou *Zadražil*, *Ostatek* a *Lang*, kteří s *Matuškou* stanuli na pódiu jako vítězové tří soutěžních kategorií. A „Emilové“ **Mirek Barták** a **Honzík Slíva** v jiných letech (na fotu).

Snímky: archív

(IvHan)

Český autor si v Thajsku připadal jako v Jiříkově (Slívově) vidění. Výstava v obrovských prostorách, zájem médií velký a k tomu těsně před vernisáží desítky usměvavých bangkokských školáků na workshopu s mistrem kresby! Opět se potvrdilo, že kdo přijede z Thajska, v Praze se pak usmívá i na psa... Dole vpravo: děvče ukazuje, jak pojal portrét Antonína Dvořáka... *Ir!*

Také v tomto ročníku (už 14.!) e-GAGu přineseme vtipné varianty výtvarného humoru vycházející ze všeobecně známých výtvarných děl Mistrů malířů, grafiků a sochařů této planety. Nejdřív však malá rekapitulace: v GAGu jsme se v první polovině ročníku 2015 věnovali portrétní karikatuře a nasbírali pro vás a od vás nejprve spoustu aktuálních **Putinů a Zemanů**, pak přišli na řadu jubilující **Hus a husité** vůbec. Shrnutí celé série jsme přinesli v GAGu č. 2015/7. A hned v srpnovém čísle jsme naše autory pozvali k účasti v cyklu „**Velká díla výtvarného umění**“. Byla to díla na téma: *L. da Vinci: Mona Lisa*, *A. Rodine: Myslitel*, *autopotrét van Gogha* a *Výkřik* od *Edvarda Muncha*. Vcelku se nám podařilo „kopírovat“ celosvětový trend - právě tyto obrazy/plastiky se nejčastěji objevovaly a stále objevují coby vhodná díla pro různé nové varianty.

Nebyl proto problém předvést na stránkách našeho magazínu dostatek variant zahraniční provenience, jako základ - anebo dokonce výzvu - pro novou tvorbu našich autorů. Tady je nutno připustit, že se naše očekávání nenaplnilo pokud jde o počet zaslaných příspěvků. A protože jsme zaslechli i názor, že pro naše české a přilehlé karikaturisty to byl příliš těžký úkol z hlediska výtvarných schopností, musíme oponovat. Bylo to právě naopak - měli jsme snahu umožnit i neškoleným kreslířům účast v tomto projektu, kde lze bez obav kopírovat, vystřihávat, nalepovat či v PC všelijak kombinovat... A rozhodující je jen nápad! Vždyť i slavný počín malíře **Marcela Duchampa** spočíval jen v tom, že k tajemnému úsměvu **Mony Lisy** jednoduše přikreslil pár tahy „knírek“. Je to prý dokonce druh umění - říká se tomu „*persifláž*“. Zrodilo se tak moderní malířství - zatímco sám autor se ovšem tímto kouskem tak vyčerpal, že od roku 1923 nenamaloval jediný obraz...

Nová výzva: Michelangelo

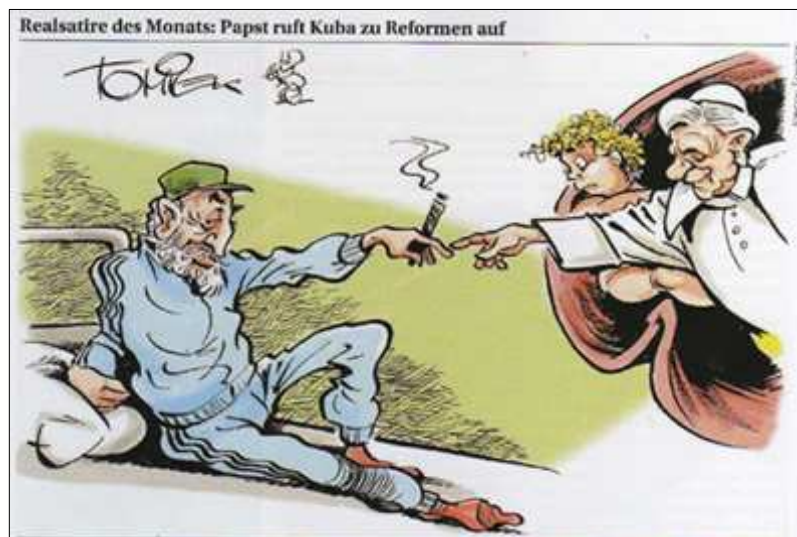
Až v druhé rovině jsme si slibovali od projektu trochu i trochu té výtvarné výchovy. Při hledání podkladů a orientování se v publikacích či webech by v tom byl čert, aby se citlivý člověk aspoň trochu nenakazil vizuálním uměním, které mu dosavadní život buď neumožnil anebo vlastní lenost nedovolila. I takový až „podprahový“ edukační podtón jsme na počátku měli a stále na něm trváme, přestože je zřejmé, že kreslivým *tapířům* nepomůže ani voda svěcená samým *Andělem Michalem*.

(Viz foto - **Zrození Adama** - reprodukce v černobílé anebo barvené podobě!)

Nové téma: Michelangelo: Stvoření Adama!

Na minulé straně jsme ukázali originální dílo, snímek detailu stropu Sixtinské kaple v Římě (Vatikán). Příběh zrodu tohoto díla a jeho popis a zařazení mezi ostatní výjevy z chrámových maleb naplnil stovky knih, publikací a studií nejvýznamnějších vědců - medievalistů světa umění. Nemluvě o průvodcích-bedekrech, pohlednicích, filmech dokumentárních i reklamních. Není těžké si k tomu lecos vygooglovat anebo jen nahlédnout třeba do „Encyklopedie světového malířství“ (nakladatelství Akademie 1975) či do proslulého svazku „Michelangelo - Titan a člověk“ (Evropský literární klub 1941) - na str. 96/67, anebo „Michelangelo“ od Ondřeje Blažička (Odeon 1975). Ale zde se spokojíme s údaji o datu Mistrovovy tvorby: **1508-1512**.

Mimo reprodukce originálu přinášíme jednu ukázkou ze světa - pro **inspiraci**. Ale těšíme se na vaše nové či doma v šuplíku zapomenuté kousky. **Termín doručení je do půlky února tr.**

Vlevo: Papež vyzývá Kubu k reformám...
Kresba: Tomicek
(Německo) pro *Nebelspalter*

A ještě dluh z minulého roku: Mona Lisa bez konce!

Je to tak! Zřejmě jsme vloni nehledali dost pečlivě na důkladně. Jinak bychom nepřehlédli na různých webech tyto obrázky (**vpravo!**)

Z té šestice je nahoře vpravo jedlice čokolády od **Borise Stankoviče** (Srbsko). Ale další verze *Giocondy* jsou z trošku jiného „těsta“. Vlevo je obálka slavného týdeníku „*New Yorker*“, který vloni oslavil setsakra významné výročí vzniku (snad se k tomu ještě někdy v GAGu vrátíme...) a italskou Monu přetavil na úplně jinou *Moniku*, jménem *Lewinská*, proslulou jako milou stážitku oblíbenou prezidentem Spojených států v Bílém domě (*Washington, D. C.*) Vedle jsme umístili princeznu *Leilu* z *Hvězdných válek* a pod ní dokonce herce *Rowana Atkinsona* známějšího jako *Mr. Bean* - dá se říci, že jeho úsměv je též poněkud záhadný.

Nu a vedle je těžká váha americké pro-venience - televizní moderátorka roz-hovorů s významnými osobnostmi, jež se tak stala sama nejvýznamnější osobností tamní společnosti: *Whoopi Goldbergová*. **/red./**

Téma pro karikaturu na rok 2016 / Karel IV. má 14. 5. narozeniny *)

Letošní rok proběhne ve znamení 700. výročí narození Otce vlasti. Znamená to i příležitost pro autory pochlubit se nejprve v GAGu, ale pak i kdekoliv jinde svým humorným portrétem Karla IV., případně kresleným vtípem na téma **Otec vlasti** a jeho (nebo naše?) doba.

*) téhož dne má narozeniny i Gagmen

Mimořádné výročí bude provázeno mimořádnými kulturními akcemi. Na nich se podílí kromě Správy pražského hradu i Univerzita Karlova, Národní památkový ústav, Národní galerie, Národní technické muzeum a Hlavní město Praha prostřednictvím Muzea hl. m. Prahy a PIS. Na oficiálním turistickém portálu hlavního města Prahy je k dispozici přehled všech výstav s výročím spojených. První z nich již od dubna loňského roku probíhá ve sklepních prostorách Karolina pod názvem **Historie univerzity Karlovy**. Bude přístupná až do 31. prosince 2017. Šest výstav bude otevřeno v předvečer výročí narození císaře – 13. května 2016 – v areálu Pražského hradu. V Rožmberském paláci to bude výstava **Koruna na dlani**, přibližující pražský groš jako slavnou minci Českého království.

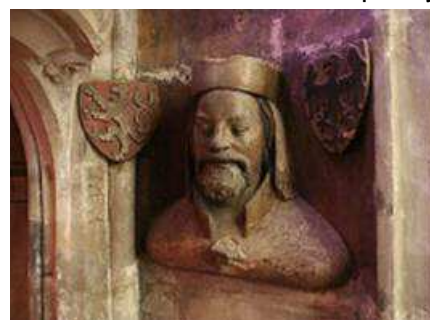
Ve sklepení Starého královského paláce představí výstava **Koruna bez krále** příběh nejcennější národní relikvie v dramatickém 20. století, od vzniku Československa po rok 1968. V tomto prostoru byly korunovační klenoty zadrženy v době II. světové války.

Stěžejní výstavou oslav Karla IV. na Pražském hradě bude **Výstava korunovačních klenotů** s hlavním expo-

nátem – českou královskou korunou. Poprvé v novodobé historii ji doplní místo známých renesančních insignií (jablka a žezla) *insignie gotické*, které ke koruně v době Karlově patřily a jejichž umělecké repliky budou pro tuto výstavu speciálně zhotoveny.

Nejvýznamnějším výstavním počinem bude bavorskočeská zemská výstava pod názvem **Císař Karel IV. 1316 - 2016**. Bude zahájena 14. května 2016 ve Valdštejnské jízdárně. Představí památky kultury a umění doby Karla IV., téměř dvě stovky exponátů všech uměleckých a uměleckořemeslných oborů a kulturně-historických a archivních dokumentů z více jak stovky evropských a amerických muzeí, církevních i soukromých sbírek.

Kromě těchto dočasných jubilejních výstav přinese rok karlovského výročí i dvě nové muzejní expozice. Muzeum hl. m. Prahy otevře v březnu stálou expozici **Mysterium věže Karel IV.** (Mostecká věž). Největší akcí pak bude na podzim otevření stálé expozice **Karel IV., Praha a Lucemburkové** v Domě U Zlatého prstenu.

Logo oslav - viz vlevo! - vytvořilo pro Národní galerii **Studio Najbrt**.

O všech akcích bude veřejnost včas informována, protože mediálními partnery oslav jsou jak Česká televize, tak i Český rozhlas.

POZOR: Možnost zakomponovat připomínanou kulturní tradici do výstavních projektů výtvarných spolků i jednotlivých umělců je otevřena.

Ačkoliv se o humoru kresleném za vlády římského císaře nic neví, můžeme to dnes napravit!

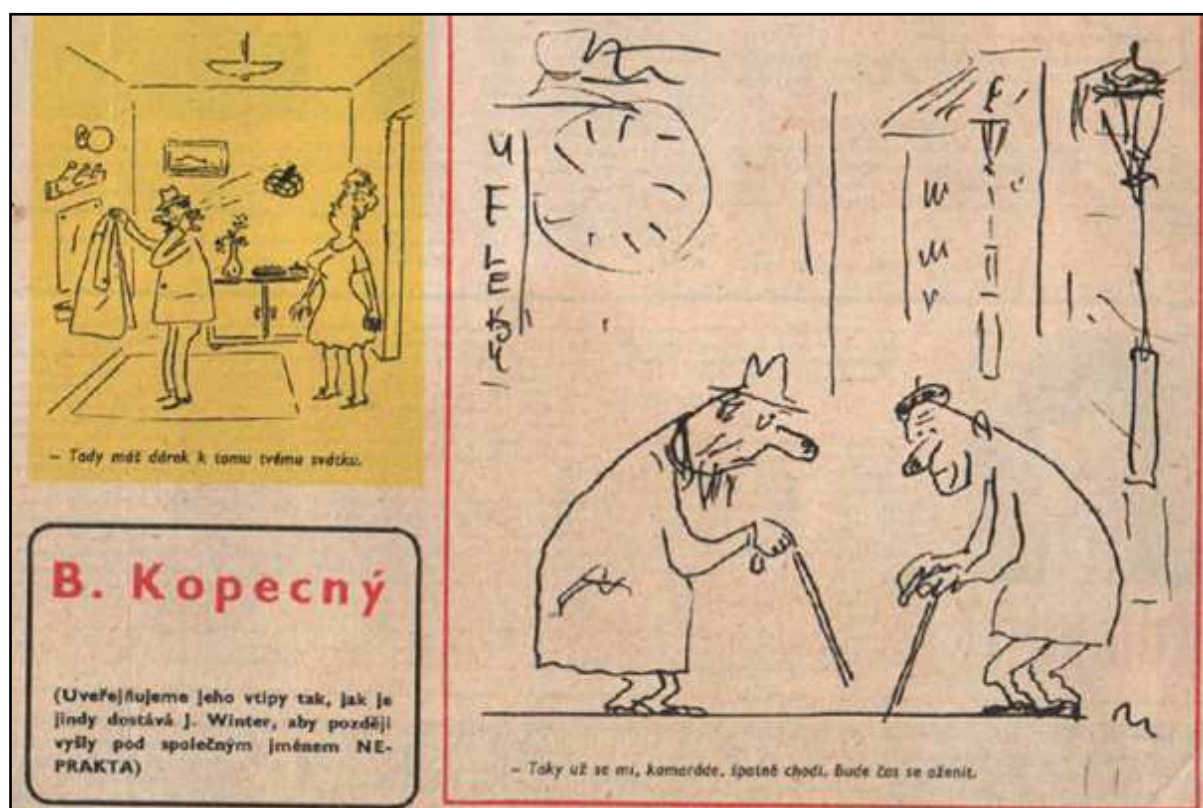
BEDŘICH KOPECNÝ (1. 3. 1913, Vídeň – 1. 11. 1972, Praha) novinář, výtvarník a spisovatel, spolu s **Jiřím Winterem** tvůrce kresleného humoru pod zn. **NEPRAKTA**.

1. Život

Bedřich Kopecný (při křtu dostal ještě jméno **Kazimír**) se narodil ve Vídni. Otec **Sylvestr Kopecný** (1881 – 1953) důstojník c. a k. armády, matka **Eleonora** rozená **Mašková** (1885 – 1970).

Maturoval v roce 1931. Ve škole němčina a francouzština, později během prázdninových cest se naučil italsky, španělsky a rusky. V letech 1931 až 1936 studoval na ČVUT v Praze (inženýrské stavitelství), školu nedokončil. Po dvou letech vojenské služby (1937 – 1939) odchází do civilu v hodnosti poručíka československé armády.

Občanské povolání: novinář, kreslíř a spisovatel. Celou válku zaměstnán u firmy

Orientální zajímavosti, Karlovo náměstí - Václavská pasáž (zaměstnavatel: M. Tomek). Popis činnosti: restaurátor, znalec orientálního umění a koberců. Zájem o kuriozity, především z Orientu, ho vede ke studiu perštiny a arabštiny. Seznamuje se s řadou výjimečných lidí (A. V. Frič – cestovatel, T. R. Field – básník, Jakub Hron – spisovatel ...), v roce 1940 se spřátelí s mladým sběratelem starožitností Jiřím Winterem. Winter se od něj učí znalostem orientálních předmětů.

Důstojnických zkušeností z prvorepublikové armády využil během Pražského povstání a ve dnech po něm. V červnu 1945 znovu vstoupil do armády k ženijnímu útvaru v Hněvicích. Při likvidaci staré miny utrpěl těžký úraz s následnou ztrátou všech zubů. Do civilu propuštěn v roce 1946, několikrát hospitalizován ve vojenské nemocnici, zůstal natrvalo bez chrupu. Zaměstnán u svého švagra, kamenosochaře Antonína Žemličky jako kamenický pomocník.

V červnu 1949 odsouzen ku třem měsícům žaláře za: Zločin neoznámení trestních podniků (§12, čl.1/2 z č. 50/23 Sb.); neoznámil policii povědomí o kontaktu jednoho hostinského s emigrantem. Patrně provokace ze strany StB. Trest (leden - duben

1950) vykonával jako horník na dole Fierlinger (dříve Mayrau) ve Vinařicích u Kladna. O rok později nastoupil šestiměsíční brigádu v rudném dole v Mníšku pod Brdy. V červnu 1951 podle dekretu č.88/1945 Sb. (O všeobecné pracovní povinnosti) je přidělen na rok do uranového dolu v Příbrami – Bytíz (Akce „A“). Během práce utrpěl zranění tváře, s chronickými bolestmi, jichž se už nikdy nezbavil. Na podzim 1948 je znovu zaměstnán v Orientálním bazaru, tentokrát u V. Kabáta na Václavském náměstí v pasáži Fenix.

V roce 1954 vykonával pomocné kamenické práce na výstavbě Stalinova pomníku v Praze. Ze zdravotních důvodů práci po třech měsících opustil. Pro stálé zdravotní potíže byl v následujících letech mnohokrát hospitalizován.

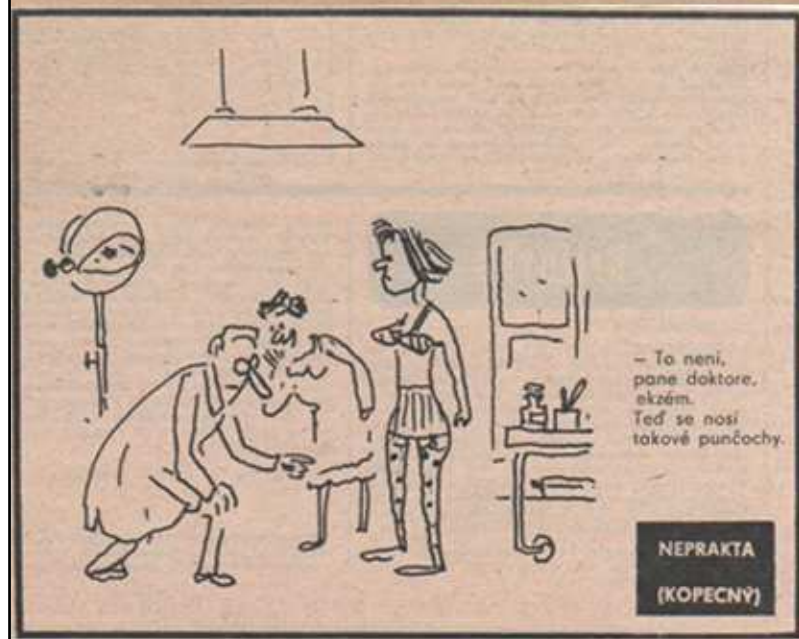
Nadále se už věnoval výhradně publicistické činnosti. Od roku 1965 členem Fondu výtvarných umělců.

Naposled hospitalizován v říjnu 1972 na lůžkovém oddělení OÚNZ v Praze 1, kde 1. 11. 1972 zemřel ve věku 59 let. Urna uložena do rodinného hrobu na Šárckém hřbitově u kostela sv. Matěje v Praze 6 - Dejvicích. V listopadu 2014 ostatky ze zrušeného hrobu přeneseny do společného hrobu s Jiřím Winterem v Praze na Olšanech.

- Rád vám toho kohouta nahradím.
- Jo, tak mi chodte kokrhát.

NEPRAKTA

- To není, pane doktore, skzém.
Teď se nosí takové punčochy.

NEPRAKTA
(KŮPEČNÝ)

2. Dílo

Od roku 1939 publikoval v denním tisku a v časopisech povídky, rozhovory, reportáže z cest a satirické črty, kreslil k nim vlastní ilustrace (Národní politika, Letem světem, Pražanka, Polední list, Pražský list, Nedělní list, Expres, Český dělník ...). Uveřejňoval je pod svým jménem a pod různými značkami. Po válce psal pro časopis Svobodný zítřek sloupky cestopisných reportáží s aktuálními postřehy smyšleného Sajída Abdula k politické situaci v poválečném Česko-

tuálními postřehy smyšleného Sajída Abdula k politické situaci v poválečném Česko-

slovensku. Čtenáři oblíbené články vycházely do léta 1948. Kromě toho psal básničky, kulturní kritiky a písňové texty. V srpnu 1948 si do sešitu básní k textu písničky Raketa poznamenal „Neprakta step“. Je to první písemná zmínka názvu NEPRAKTA.

Na přelomu října a listopadu 1949 založil spolu s Jiřím Winterem v chatě v Klínci Na Pinkousích č. 109 „firmu na výrobu kresleného humoru“ nazvanou NEPRAKTA. Od prvního dne autoři zapisovali všechny vytvořené kresby pod pořadovými čísly s datem předání do redakce a datem uveřejnění. První vtíp se značkou Neprakta uveřejněn 20. 11. 1949 v příloze Svobodného slova Kvítko. Během prvních měsíců tvorby se spolupráce ustálila na oboustranně výhodném poměru, Bedřich Kopecný vymýšlel náměty vtípů a Jiří Winter prováděl finální kresbu. Pro Svobodné slovo psal Bedřich Kopecný krátké satirické postřehy, pohádky pro děti, pravidelný hlavolam oddíl „Duševní čtvrt hodinka“ (1951 – 1961), z jeho textů vzniklo několik rozhlasových relací, africké pohádky „Kala Kala“ četl v rozhlase Miloš Kopecký.

V roce 1960 byli Kopecný s Winterem oceněni I. cenou ve výtvarné soutěži 2. Festivalu humoru a satiry Haškova Lipnice. Základem hodnocení byly výstavy kreseb, uspořádané v předcházejících měsících v Liberci a v Praze. Při instalacích výstav uplatnil Kopecný nevyčerpatelnou fantazii, když mezi vystavené obrazy umístil množství kuriozit z depozitáře libereckého muzea. Obě výjimečné výstavy získaly mezi diváky obrovský ohlas. Mezi nejúspěšnější expozice autorské dvojice patřily kromě už zmíněných také výstavy v Rostokách, v Plzni, v Praze, v Kodani, Moskvě, Paříži, Německu, v Polsku... Během dvaceti let Neprakty, až do předčasné smrti, uveřejnil Bedřich Kopecný ve spolupráci s Jiřím Winterem deset tisíc kreseb, z vlastní tvorby přes dva tisíce článků a ilustrací.

16. prosince 2015 bylo Bedřichu Kopecnému rozhodnutím rady Městské části Praha 1 slavnostně uděleno ČESTNÉ OBČANSTVÍ PRAHY 1 (in memoriam) za umělecký přínos a osobní statečnost.

(připravil: **Jaroslav Kopecký**)

Kresby: **Bedřich Kopecný** (vesměs otištěné v českém tisku - převážně v Mladém světě)

Fotoreportáž / Ceremoniál na Staroměstské radnici v Praze 1

O **Bedřichu Kopecném** jsme v loňském ročníku přinesli spoustu - a dá se říci, že velice objevených informací. Jsme rádi, že to je zrovna náš magazín, který tuto „causu“ - jako vůbec první - „pokryl“. A že nová zjištění jsme tak mohli předat těm, které téma Nepraktovy tvorby může zcela přirozeně zajímat nejvíc.

Na předchozích listech GAGu jste mohli prostudovat souhrnný materiál o jednom z dvou majitelů firmy Neprakta v podobě encyklopedického hesla vhodného pro publikování ve Wikipedii. Doprovodili jsme text několika obrázky z Kopecného ruky a stránek časopisů z počátku druhé půlky 20. století.

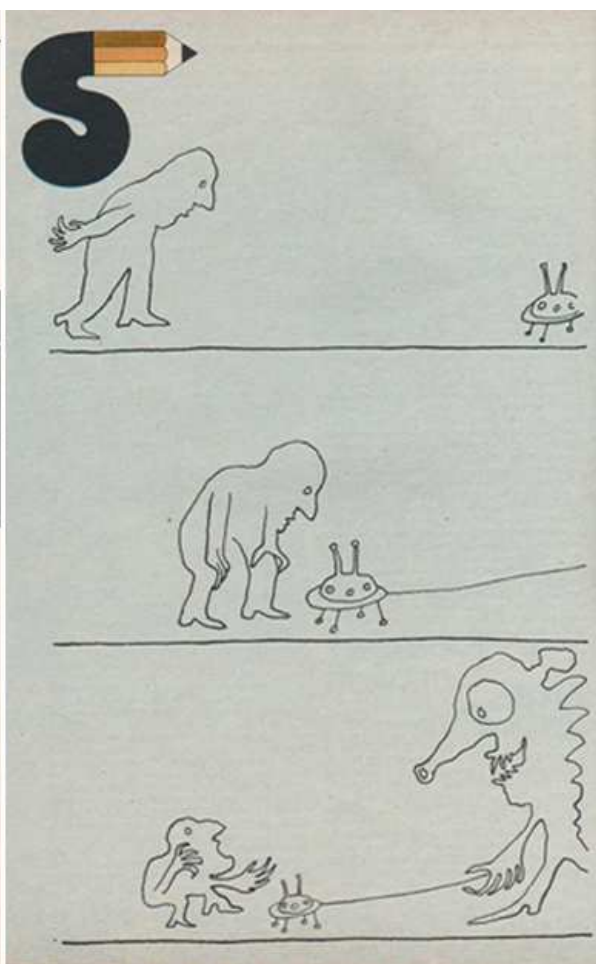

Podstatné bylo řečeno a zbývá jen obrazová tečka. Jde o snímky z konce roku 2015, kdy jsme se sešli na Staroměstské radnici v Praze (Praze 1!) s těmi, kdo se zasloužili o poslední poctu Bedřichu Kopecnému. Vidíte je na fotografiích. Nahoře je starosta městské části **Oldřich Lomecký**, s těmi, kteří se přičinili: **Danielou Pavlatovou** (vdovou po **Jiřím Winterovi**), **Jaroslavem Kopeckým** (Nepraktologem, co vede archivaci Nepraktova díla). Předává jim dokument a symboly, které dotvrzují udělení čestného občanství malostranskému nejen bohémovi, ale také slušnému člověku žijícímu v nelehké době. Třetí osobou, která si zaslouží naše díky je **Josef Janík** (viz obr. vedle!), který díky zájmu o záchranu památek minulosti, našel cennou pozůstalost, zachránil ji tak před zkázou. Díky všem... (I.H.)

Snímky: **Petr Brodecký**, **Jaroslav Kopecký** a web MČ P-1

"Těčko" – Technický magazín č. 2 / 1988

Oblíbený časopis menšího formátu byl jen těžko k mání na stáncích. Státní nakladatelství technické literatury - SNTL, tzv. *Sentinel*, vydával **Technický magazín**, tzv. *Těčko*. Pod sloganem *Měsíčník moderního člověka* se skrýval jen málo cenzurovaný časopis, který v čase uvolnění po Gorbačevově glásnosti "vyváděl" daleko víc, než více shora utiskovaných kulturních titulů. Rubriky věda a výzkum, životní prostředí, architektura, fejeton – a také ilustrování magazínu vybraným kreslířem umožňovaly redakci vybírat do obsahu dobrá témata a příspěvky od dobrých autorů. *Těčko* zářilo pod vedením Vládi **Petríka** (kdysi redaktora v roce 1968 zakázaného *Studenta*!) a s těmito redaktory: Miša **Rollo**, Ben **Frágner** a Vovka **Železný** (první z nich pocházel z mé oblíbené hospody, ti dva poslední z mého ročníku novinářské fakulty UK). Úplné ročníky *Těčka* (tento byl už XXXI.) dodnes patří k velmi ceněným kompletům – a to nejen u technicky zaměřených čtenářů. Ještě než přejdu k merituu věci, podotýkám, že tehdejší mladý prognostik Miloš **Zeman** právě zde publikoval odvážný materiál prognující našemu socialistickému státu špatná léta, pokud se něco nestane. Tehdy měl časopis i vedení redakce hodně namále. A pro autora tak vlastně začala cesta do politiky... a těžké konce... pokud se nic nestane... nastanou... raději už končím!

Toto číslo dostal k ilustrování **Karel Nepraš**. Znamenalo to **šest černobílých kreseb** k několika článkům, respektive tématům. A k tomu měl pro jeden vtip celou stránku **62** – a tím i možnost pro příspěvek do rodící se galerie (**viz obr. vpravo**). Nepraš byl nejstarším ze sedmi karikaturistů, těmi dalšími byli **Miroslav Barták, Vladimír Jiránek, Vladimír Renčín, Jan Hrubý, Stanislav Holý a Jiří Slíva...** Ti se, myslím že velice pravidelně, střídali několik let a právě tento výtisk na straně 14 referuje textem (**viz obr. vlevo**) o výstavě "**Těčku je 30 let**" v budově SNTL ve Spálené ulici. V textu se píše, že tito autoři zároveň iustrovali **Ročenku Technického magazínu č. 1**. Je zde uvedeno i číslo, jež se dnes zdá být až neuvěřitel-

né: během zmiňované a velmi navštěvované výstavy se v prosinci 1987 prodalo této **Ročenky** v průměru **tisíc výtisků denně!** Níže vidíte oskenovaný a větší text z minulé strany.

Na černobílém snímku *Karla Kouby* je vidět jeden z karikaturistů, kteří nechyběli na vernisáži výstavy – **Jan Hrubý (na obr. vpravo).**

Alespoň několika fotografiemi se vracíme k zahájení výstavy Těčka je 30 let, která proběhla v prosinci minulého roku ve výstavní síni SNTL – Nakladatelství technické literatury. A protože jsme přesvědčeni, že výročí časopisu je přiměřenější připomínat s úsměvným nadhledem než pitváním vlastní

historie, jádro expozice tvořily kresby našich pravidelných spolupracovníků Miroslava Bartáka, Vladimíra Jiráčka, Jiřího Slívy, Stanislava Holého, Jana Hrubého a Vladimíra Renčina. Bylo to i proto, že právě jejich kresby doprovázejí první Ročenku Technického magazínu, kte-

rá měla na výstavě předpremiéru. (Jen pro zajímavost: denně se při příležitosti výstavy prodalo v průměru tisíc kusů ročenky.)

Omlouváme se současně našim příznivcům za určité zmatky, které vznikly tím, že se Ročenka Technického magazínu (1) neprodává na

stáncích Poštovní novinové služby tak jako Těčko, ale v knihkupectvích. Dodejme však ještě, že pro ty, které první ročenka Těčka zaujala, se v těchto dnech už připravuje ročenka číslo 2. Měla by být ještě pestřejší.

R

Foto Karel Kouba

Už jsme kdysi referovali o další akci *Těčka* pro autory kresleného humoru, na níž jsem sám participoval a díky které ještě před Listopadem 89 se v magazínu objevil nejen obrázek, ale i text od Prahoameričana – tedy emigranta **Sváti Pitry** (původně spoluzakladatele skupiny „Polylegran“). Není vyloučeno, že si někdy tu pozoruhodnou soutěž ještě znova – třeba pro rubriku **Archív** – připomeneme. (i. h.)

Slíva upozorňuje, že „U Topičů“ právě vystavuje *Neprašova* žena **Nad'a Plíšková**. A to i **KŠ-humor!**

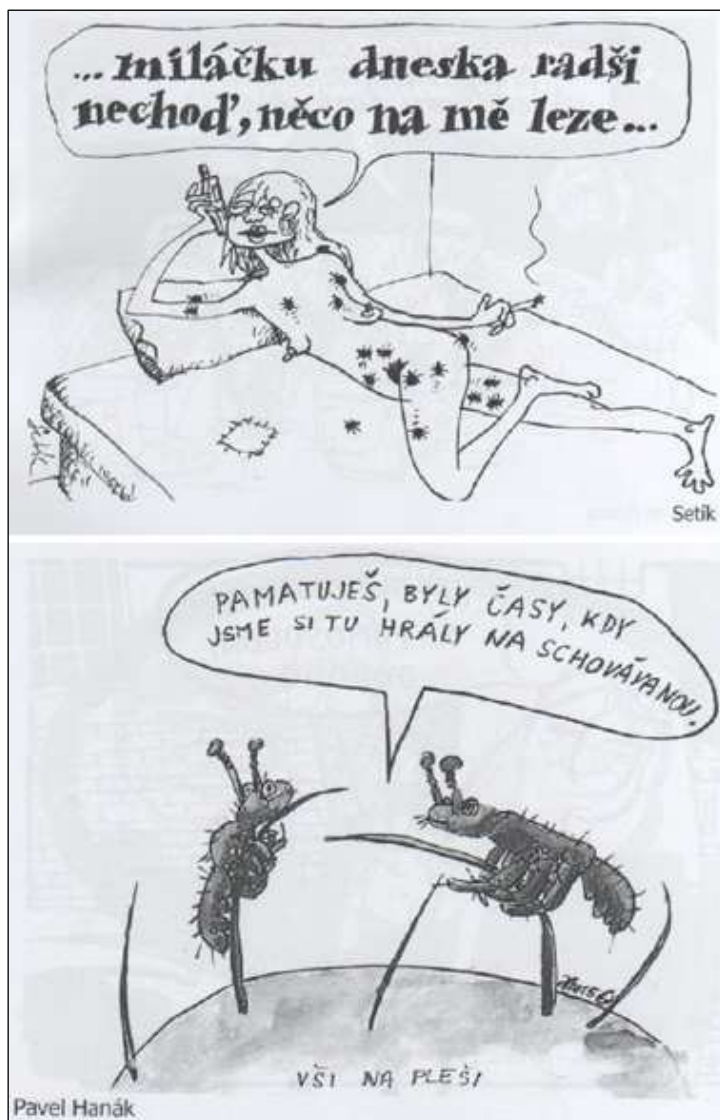
Poznámka: Až nyní během závěrečného redigování nového čísla jsme přišli na téměř shodnou sestavu vystavujících tehdy – a nyní. Tím nyní máme na mysli výstavu na zámku v Plumlově, o níž jsme referovali v minulém čísle GAGu. Renčin sem, Johanus tam... základní kádr však zůstal beze změny. (red)

A když tu je ještě trochu místa... připomeňme si tváře někdejší elity kresleného humoru z jiné akce, za ranné normalizace počátkem 70. let, kdy se – posílení o budějčáky – sešli Místři v papírnách ve Větrní na „**Papírovém humoru**“.

Zleva nahoře: **Johanus, Kobra(+), Slíva, Jiránek(+)** a dole: **Kerles(+), Barták, Záborský, Hrubý**

Pokračujeme v loni začatém „dvojrecenzování“. Novým, byť už loňským katalogem, je sešitek vydaný k výstavě v pražské, smíchovské *Portheimce*. A tím starým je nově obdrženy svazek číslo 13 edice „Galereja masterov karikatury“ z Ruska. Co je spojuje? Jsou to skromné a

de facto černobílé sešity. A pokud je tomu vždy tak, že uvedení *leningradského* výtisku na trh doprovází i autorské představení (stalo se nedávno v případě *Jiřího Slívy*) - pak jde v obou případech o výstavní katalogy.

Čtyřka = Setík, Rakus, Košťýř a Hanák. Pětka = Praha 5

Ti čtyři mají cosi společného se Smíchovem a tak je výstava jejich vtipných děl v *Portheimce* logická. *Spolužijí* už více než dvě desetiletí a to především ve zdejších hostincích či vinárnách. Nekompromisním a celoživotním Smíchovákem je ovšem jen *Pavel Hanák*... A ještě jedno mají společné: každý z nich je - či byl - členem předsednictva *České unie karikaturistů*. Proto je na obálce útlého sešitku umístěné logo ČUKu - logické.

Nejen tento znak, ale jak formát, tak i šestnáct stránek katalogu nejspíš úmyslně upomínají na dlouholetou tradici *Salonů kresleného humoru Kobry-Kučery*. Červená barva i písmo zvolené na obálku ovšem mluví o nové embaláži. Rovněž textík, který je přísně věčný, nezasáhla Kobří obrazotvornost, v níž dokázal z kdekákeho začátečníka neopakovatelně vzletným slovníkem vykreslit vycházející hvězdu

kresleného humorna.

Patnáct obrázků kvarteta (4+4+4+3) představuje typické vtipy tak velice různorodých autorů, které spojuje víc názorová příslušnost (k hnutí „Sorry“) než společný styl. Ale *Radovan Rakus* tu má jen jedny „mravence“, *Hanák* jen jeden „portrét“ (navíc skupinový) a *Setík* i *Jiří Košťýř* zde předvádějí výhradně své černé vtipy vycházející z originálního kontrastu mezi běžným slovním obratem a výjevem na obrázku.

Loňský smíchovský katalog je pěkný - a ještě pěknější by byl při vědomí, že takových kousků budeme mít možnost recenzovat letos více. Čímž myslíme na prostor, kde by se čeští karikaturisti mohli pochlubit svou tvorbou aspoň čtyřikrát za rok (klidně i jako „Trojka z šestky“ anebo třeba „Pětka z desítky“).

Mistr karikatury č. 13 = Viktor Bogorad

Něco mají oba svazky společné. Klamou tělem, vlastně ne tělem, ale oblekem. Barevná obálka v případě edice „*Mastera karikatury*“ je jen kamufláž pro kompletně černobílý obsah. V něčem je samozřejmě 32stránkový a navíc více než dvojnásobně větší sešit z *Peterburgu* lepší. Ale ta absence barvy, která pražským autorům tvořícím vtipy hlavně pro černobílé *Sorry* - je u *Viktora Bogorada* téměř smrtelná. Vždyť polovina jeho obrázků, původně dle všeho

barevná, se mění ve světlešedo-tmavošedou mazanici, prostě výjevy ze světa duchů. A jediným artefaktem z této skupiny výtvarných prací, podle něhož můžeme soudit na to, jak vypadají originály „za barevna“, je na obálce umístěná „*rapsodie v modrém*“.

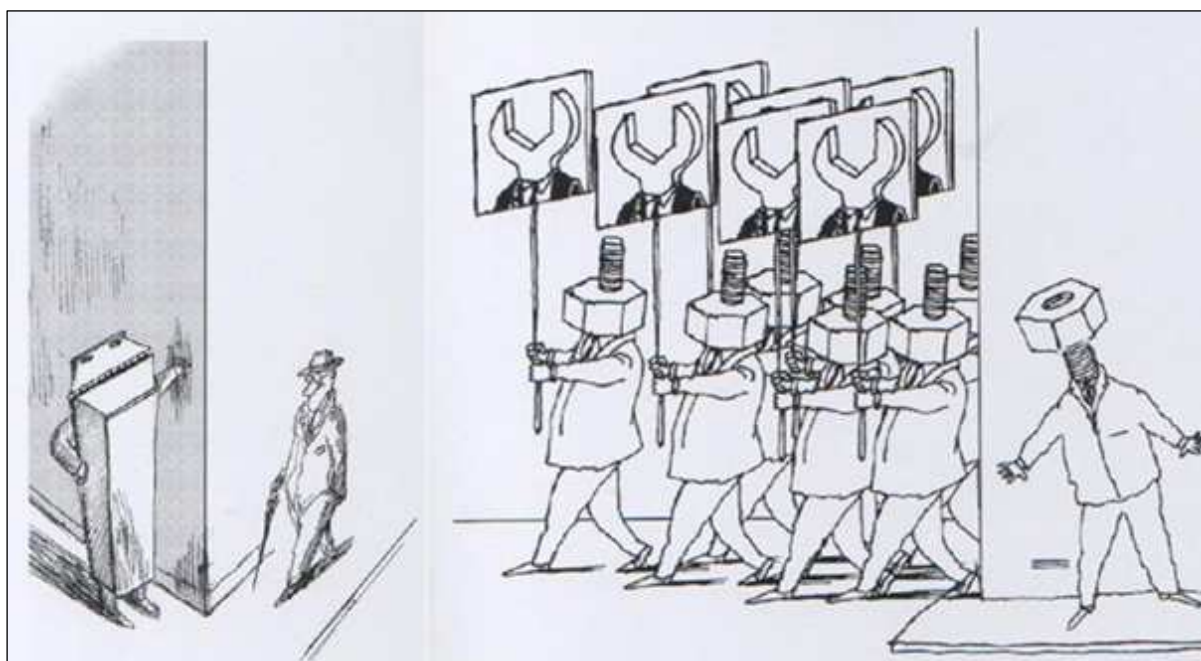

A to je škoda. Je z ní vidět, že s barvou si autor rád hraje a asi si s ní také dost rozumí. To však neznamená, že by nezvládal prostou linku obvyklou pro autory „kr-hu“. I ta je po doprohlížení svazku recenzentem už od osobitých linek jiných autorů dostatečně rozzeznatelná.

Dvaapadesát stran A4 (jde o 48+4 strany tužší obálky) je třináctým dílem edice počaté představením *Kosobukina, Šilova a Tjunina...* a následovala v r. 2011 po prezentaci *Ančukova a Popova*. Je zřejmé, že petersburský vydavatel „*Ljubavič*“ hodně slevil z počátečních představ o množství kupců alb

karikatury a tento sešit už vyšel v počtu jen 200 výtisků. Podobně tomu bylo později - posledním nám známým kouskem byl svazek Galerie Mistrů číslo 23 *Jiří Slíva!*

Asi 120 Bogoradových kreseb-maleb (+ jedno foto autora na zadní straně - **viz výše!**) dává o autorovi a jeho díle opravdu bohaté svědectví. Výběr do sešitu s ním provedl zkušený editor edice *Sergej Samoněnko*. A tento velký počet reprodukcí znamená naopak klamání tělem opačným směrem. Kdo by čekal, že pod obálkou sešitu je „zašito“ (dvěma svorkami) vlastně

reprezentativní album umělce. (Ne, nebojte se, na srážku bodů za černobílý tisk se při celkovém hodnocení nedá zapomenout!)

Ivan Hanousek

Kresby: **Pavel Hanák, Marek Setíkovský, Viktor Bogorad***

*) k dolním pérovkám: vlevo je originální varianta „muže za rohem“, vpravo skvělý kousek ilustrující kdysi poměry v Sovětském svazu, nyní však vystihují i zemi s *Putinem* v čele...

Encyklopedické veledílo je už v Národní knihovně v budově pražského Klementina

Slyšte, slyšte!

Pro vážné zájemce o dějiny karikatury, respektive o historii humoristických časopisů! Ale i pro zájemce o sovětskou satiru, dějiny Sovětského svazu a vůbec světa!

Koneckonců též pro obyčejné milovníky kreslených vtipů. Pro vás všechny je tu *«История глазами Крокодила. XX век»* = 20. století očima Krokodýla = edice tuctu knih s kresbami a texty z hlavního sovětského satirického časopisu *Krokodil*.

В каждой книжке около 300 страниц. Тираж 3000 экземпляров.

Edice vyšla ve čtyřech dílech o 3 svazcích postupně od listopadu 2014 až do září 2015.

V každém díle jsou v samostatných svazcích tři témata: „Události“ - „Lidi“ - „Slova“.

V každé knize najdete hlavní **události** 20. století, **lidi**, kteří v nich účinkovali a **slova**, bez nichž se nedá pochopit příslušná doba - vše z archivu časopisu.

V každém díle je několik velkých tematických galerií s **originálními reprodukcemi z Krokodila**. A jsou originální texty o tom, co tyto díly obsahují. Abychom nezkreslili informaci neobratným překladem, ponecháváme **další text v ruském znění**. A tak trochu doufáme, že ti, kdo se neučili spoustu let azbuce, mají zase proti nám větší schopnosti si text nechat přeložit postřednictvím svých počítačů... Pozor, začínáme:

В каждом томе есть несколько больших тематических галерей с оригинальными репродукциями из журнала «Крокодил».

В выпуске 1922-1937 — это «Заграница как образ ада», «Животные на службе пролетариата», «Рабочий как новый титан», «Пролетарский гламур», «Великие советские социалистические дети» и другие. В выпуске 1938-1956 - «Природа солдата», «Встреча с Дядей Сэмом», «Товарищ женщина», «Жалобная книга», «Таланты и халтурщики» и т. д. В выпуске 1957-1979 — это «Пьянство и предубеждение», «Чужая жизнь», «Роскошная жизнь», «Автомашина», «Космос», «Явление доллара».

В выпуске 1922-1937, в томе «Люди», наряду с рассказами о всемирно известных персонах (*Ленине, Сталине, Троцком, Семашко, Чичерине, Муссолини, Папе Римском*), есть и зарисовки о самых простых людях - например, о рабочем Елиманове, который ломает импортные станки, или исполнителя Мустаева, ответственным за густоту киселя. В томе «Слова» есть

статьи про «колхоз», «кулака», «нэпмана», «классового врага» (**třidního nepřítele!**) итд., в «Событиях» - о новом быте, народном контроле, кооперации, курортах.

В выпуске 1938-1956 - эра *Сталина, Вышинского, Гитлера, Черчилля*, но также и эра *Бориса Пастернака, Давида Ойстраха, Самуила Маршака, Веры Мухиной, Фаины Раневской* и многих других. Это яркое и драматичное время: «большой террор», Великая Отечественная война, тяжелые послевоенные годы и начало «холодной войны». Вместе с тем начинается освоение целины, грандиозное строительство Москвы, подъем промышленности, появляются телевидение и персональные автомобили. Язык в это время развивается крайне активно, пополняясь массой немецких слов, а после войны – дипломатической, уличной и лагерной лексикой. «Катюша» и «хенде хох», «кукуруза» и «безработица», «поджигатели» и «стиляги».

Выпуск 1938-56 снабжен звуковой дорожкой: достаточно навести свой мобильный телефон или планшет на расположенный рядом со значком рупора QR-код – и вы услышите песни **1940-1950-х гг.**, звуки, шумы и речи политиков того времени.

Третий выпуск посвящен периоду истории с **1957 по 1979** годы. В разгаре конфликт между представителями послевоенного поколения и их отцами, начинается время хиппи. Партия громит диссидентов и современное искусство.

Возникают авторская песня и туризм как нацпроект. Это время великих строек и великих людей: *Юрия Гагарина и Никиты Хрущева, Аркадия Райкина и Аугусто Пиночета, Булата Окуджавы и Мобуту Сесе Секо, Леонида Брежнева и Корнея Чуковского*. Это время оттепели, когда язык улицы смешивается с языком интеллигенции. Когда слова «чувиха» и «башли» звучат так же ярко, как цитаты из Солженицына. Когда слово «коммунизм» звучит чаще, чем приветствия.

Четвертый выпуск посвящен периоду истории с **1980 по 1992** годы. Это последняя страница в истории Советского Союза, наполненная яркими

и драматическими событиями. Олимпиада-80 и война в Афганистане. Последняя пятилетка и кооперативное движение. Первый съезд народных депутатов и перестройка. Несостоявшийся Союз Суверенных Государств и августовский путч 1991 года. В это время живут и творят историю великие люди: *Михаил Горбачев, Борис Ельцин, Алла Пугачева, Аллан Чумаков, Владимир Максимов, Рональд Рейган, Егор Гайдар* и многие другие. Умирает СССР и появляется новая Россия - на сломе двух эпох рождается масса новых слов. Повсюду слышится: «дефицит», «видео», «кооператив», «ускорение», «рэкет», «хозрасчет», «безалкогольная свадьба».

В книге собраны реплики-воспоминания самых разных людей - инженеров, журналистов, врачей, слесарей, учителей - которым выпало жить в то время и своими глазами наблюдать тектонический сдвиг в истории нашей страны.

Это и есть ХХ век. Взгляните на него глазами Крокодила!

mediažurnál
zpravodaj Syndikátu novinářů ČR 4/2015

Objektivní novinářinu zajistí v budoucnu hlavně média veřejné služby

Když jarní letos 18. dubna představení v Senátu PČR našli iniciativu Svoboda médiím, řekl jsem, že v době, kdy ministr české vlády koncentruje obrovskou mediální, ekonomickou a politickou moc a kdy čelí tak přehnané dohledu vlády, je tato iniciativa mimořádně odvážná a nezbytná. Také první stránkou Svobody médiím se poslední úroveň politiků uspořádali četné kulaté stoly k tématu vztahu demokracie a sdělovacích prostředků, aby upozornili na důležitou roli veřejnoprávních sdělovacích prostředků v budoucnu.

David Smoljak

Znovel jsem vyjádřit nádej, že se nám podaří vytvořit novou síť, kterou bude možno na sdělovací prostředky a mediální sdělovací prostředky v České republice. Dnes má platforma podporu na své straně vládních, nevládních, sdělovacích a profesních sdělovacích, jako jsou Hospodářská komora, Mezinárodní svoboda tisku, Evropská komise, Komunistická akce, Svoboda tisku a slova, Česká unie sportu, Ženevská iniciativa, HMA, AMAL, RTES, Syndikát novinářů ČR, Kancelář veřejné služby.

Všichni uvedení sdělovací prostředky mají právo sdělovat informace o veřejném životě a poskytovat informace o politice a kultuře. V tomto případě můžeme říci, že se jedná o sdělovací prostředky, které mají právo sdělovat informace o veřejném životě a poskytovat informace o politice a kultuře.

Děkujeme, že jste si přečetli náš článek. Pokud byste chtěli být informováni o našich aktivitách, můžete nás kontaktovat na adrese: Aleš Vyjidák, Mediažurnál, Václavské náměstí 72, Praha 1, Česká republika. E-mail: vyjidak@mediazurnal.cz

Čtenáři se budou moci přehledně na mediální sdělovací prostředky. Děkujeme, že jste si přečetli náš článek. Pokud byste chtěli být informováni o našich aktivitách, můžete nás kontaktovat na adrese: Aleš Vyjidák, Mediažurnál, Václavské náměstí 72, Praha 1, Česká republika. E-mail: vyjidak@mediazurnal.cz

Všichni uvedení sdělovací prostředky mají právo sdělovat informace o veřejném životě a poskytovat informace o politice a kultuře. V tomto případě můžeme říci, že se jedná o sdělovací prostředky, které mají právo sdělovat informace o veřejném životě a poskytovat informace o politice a kultuře.

Čtenáři se budou moci přehledně na mediální sdělovací prostředky. Děkujeme, že jste si přečetli náš článek. Pokud byste chtěli být informováni o našich aktivitách, můžete nás kontaktovat na adrese: Aleš Vyjidák, Mediažurnál, Václavské náměstí 72, Praha 1, Česká republika. E-mail: vyjidak@mediazurnal.cz

Čtyřikrát do roka přichází do schránek členů Syndikátu novinářů České republiky jejich zpravodaj. A nutno říci, že to není virtuální časopis, nýbrž opravdový, tzv. „fyzický“ neboli papírový výtisk. Na rozdíl od e-GAGu si ho po vyjmutí z obálky (tedy vlastně fólie) můžete vložit do tašky před cestou tramvají či vlakem anebo také položit na noční stolek, abyste měli večer před spaním co číst z oblasti vám nejbližší, tedy listovat si v obsahu dvacetistránkového sešitu, jehož první a poslední dvě stránky jsou tištěny na lesklém papíru a to barevně. V posledních letech se v Mediažurnálu pravidelně a bez výjimky objevují kreslené vtipy anebo karikatury, aby novinářům či vydavatelům připomínaly, že karikatura je historický a především stále aktuální publicistický žánr a také konzumenty novin vítaná, a vysoce srozumitelná zábava. A tak se stal odborný novinářský magazín zároveň místem s asi nejhustším výskytem kresleného humoru v zemi. V každém čísle se totiž objevuje kolem desítky vtipů od vybraného autora.

Ještě než se pustíte do profilu **Aleše Vyjidáka**, který zilustroval číslo 4/2015, představme si kdo a čím do časopisu aktuálně přispívá. Úvodní text **David Smoljaka** se týká iniciativy „Svoboda médiím“, která se na různých místech včetně Poslanecké sněmovny a Senátu ČR věnuje vztahu demokracie a sdělovacích prostředků. V besedách se vyjadřují obavy o nezávislý mediální prostor v ČR, především pak o zajištění

Kreslíř Mediažurnálu – Aleš Vyjidák

Foto archiv

stavy legendárnímu „Kobrovi“ (Josef Kučera 1944 – 2015), jehož známý seriál Salonů kresleného humoru v Malostranské besedě poskytl Vyjidákovi příležitost k samostatnému představení hned třikrát (1982, 1996 a 1998).

Několik desítek výstav společných se konalo v zahraničí, kde jeho práce spolu s dalšími nejlepšími humornými grafikami vybrali pro expozici, při jejíž vernisáži se odehrával ceremoniál vyhlašování vítězů mezinárodní soutěže. Osobně si ceny převzal na Humorestu v Hradci Králové 1987 – Grand Prix, na Cartoonbienále v Písku 1999 a 2003 (2x II. cena pojmenovaná po nejlepším českém politickém karikaturistovi Haďákově). Další ceny Vyjidák obdržel v italské Anconě (soutěž o nejlepší vtip na sportovní téma) a na Slovensku v Prešově (Golden Keg na téma pivo) a v Banské Štiavnici. Jak mu profese radila, pokoušel se také o humor třídídimenzionální.

K asi nejceněnějším úspěchům se váže kuriózní příhoda z roku 2006. Když na jeho adresu do Prahy Vokovic dorazilo uctivé pozvání k převzetí 1. ceny z 11. ročníku proslulého Cartoon Festivalu v chorvatském Záhřebu, trávil právě dovolenou na nedalekém dalmatském pobřeží. Když se pak přes Záhřeb vracel domů, netuší,

že tam jeho dílo visí na prestižním místě výstavy a spolu s trofejí je tam pro něho uložena i odměna finanční. Až v Praze se mohl potěšit z pěkného katalogu, na jehož obálce našel svou vítěznou práci!

Aleš Vyjidák se až do nedávna zabýval výtavnickým. V pražské a. s. ABF se mu povedl husarský kousek – na výstavišti v Letňanech založil mezinárodní soutěž kresleného humoru. Od roku 2002 do roku 2008 jsme v Praze měli jednak na stavebních veletrzích, ale i v centru města na Václavském náměstí anebo v úžasných kulíškách Schwarzenberského paláce na Hradčanech možnost spatřit sedmkrát díla předních karikaturistů světa, jako Kosobukina a Kazanevského z Ukrajiny. A také osobně přivítat esa – Crihanu z Rumunska, Zaradkiewiczze, Luczyňského či Gluzeka z Polska. Vyjidák celý ten projekt vymyslel, řídil a zařídil – katalogy počínaje, instalací výstavy konče. Je vlastně smutné, že zrovna na ty „stavařské“ a architektonické náměty (kupř. Inteligentní dům, Cihlu ničím nenahradíš, Okno – domu oko) sám nemohl vtipy vymýšlet, neboť působil i v soutěžní porotě.

IH

svobody médií veřejné služby - rozhlasu a televize. V čase, kdy si nejdůležitější komerční média rozebrali soukromí vlastníci ve snaze prosazovat si tak své obchodní zájmy, je totiž klíčové posílit či uchovat nezávislost veřejnoprávních médií. /ih/

Co zajímá, těší anebo trápí žurnalisty?

The screenshot shows a page from 'Mediažurnál' dated 4/2015. The article is titled 'Výtvarné „vtipno“ redakce nezajímá' and is written by Ivan Hanousek. It discusses the role of humor in journalism and the media industry. An illustration shows a man sitting on a chair, reading a newspaper. The chair has the word 'TRÁPÍ' written on it, and the newspaper he is reading has 'NEZAJÍMÁ' written on it. The man is wearing a hat and a coat. The background is simple, with a few lines suggesting an indoor setting.

Obecnějších témat se v MŽ č. 4 týkají další materiály. Diskusí o vzoru, kterým je stále BBC, se zabývá *Milan Šmíd*. Vraždy novináře, která nakonec zabránila politikovi v cestě k moci v Peru, se týká text *Jaroslava Vei-se*. Zsvěcený materiál *Lucie Jílkové* přesně objasňuje, jak se do domácích médií dostávají „slovakismy“ - jde o známé novotvary „nad ránem“ místo českého *zrána* či *po ránu*; nebo *být na vině*, na čele místo *být vinen* či *být v čele*. Docela legrační jsou i hloupě užitá slova - třeba *být očarován* namísto starého dobrého *být okouzlen*... Dost podnětné čtení... Chybí tu snad jen ona nešťastná vazba cesty „na Anděl“ místo dříve běžného cestování „k Andělu“.

Karel Hvížďala se věnuje textu z NY Times s názvem „ČT dělá hru z nacistické éry“, který rozebírá pořad České televize „Dovolená v Protektorátu“. V souboji s internetem klasická média prohrávají a cítí, že nemají šanci udržet si čtenáře, posluchače. A místo aby se snažila na sebe upozornit odlišností a přitáhnout diváka tím, že budou důkladnější a přesnější, snaží se přizpůsobit zjednodušenému vkusu většiny; mění se tak

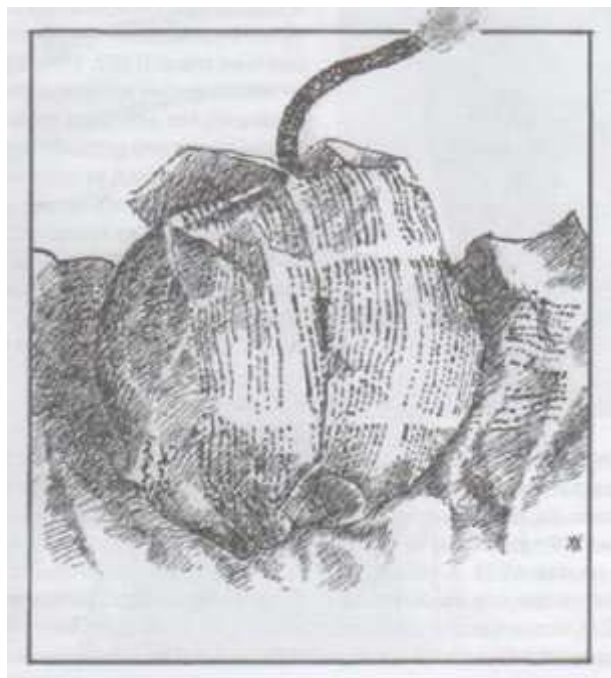
v popmédiu. Jenže časy se mění a ČT přišla s pořadem v době, kdy se významná média začínají k takovému druhu zábavy obracet zády - významné veřejnoprávní televize se snaží přinášet sofistikovanější zábavu. Začínáme být všemi hrátkami (*reality show* a *doku show*) přesyteni... Závěrečný obrazový seriál „Čeští fotoreportéři“ přináší medailonek a šest snímků *Pavla Diase* (1938).

A co by mělo zajímat karikaturisty?

A něco pro nás: *Lucie Lašítková* z Nadace OSFP připomíná uzávěrku *Novinařské ceny 2015*, která je i pro kategorii „*Nejlepší česko-slovenský kreslený vtíp nebo karikatura*“ 1.února 2016. Přihlásit se je možné na www.novinarskacena.cz.

Na celé str. 11 se *Ivan Hanousek* zabývá malou znalostí možností karikatury v médiích a tím i nedostatkem informací o kvalitních autorech. V poslední době se v Mediažurnálu objevují i ti autoři, kteří nejsou členy *České unie karikaturistů* anebo z ní odešli. Článek s názvem „*Výtvarné vtipno redakce nezajímá*“ (viz obr. nahoře!) kupříkladu jmenuje čtrnáct českých karikaturistů, kteří v roce 2014 získali ocenění v mezinárodních soutěžích aniž by si toho všimla významnější tuzemská média - a v zápětí třeba projevila zájem o spolupráci s nimi.

Celý text přinášíme na jiném místě tohoto e-GAGu.
(G-men)

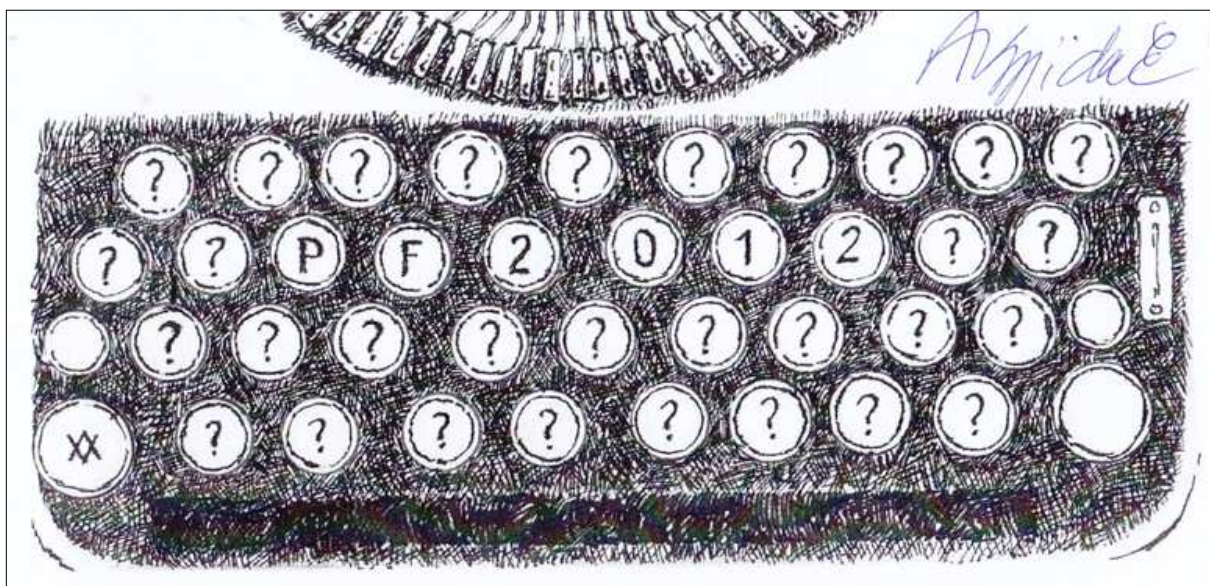

Kresby: *Aleš Vyjídák*

Výtvarné „vtipno“ redakce nezajímá

Naše deníky měly dlouho své kulturní rubriky „kádrově“ zajištěné redaktory přes film a TV, divadlo, literaturu, výtvarné umění a hudbu. Další druhy či podžánry pak spadaly vždy pod toho, komu byly nejbliž. Tak tomu bylo i je u designu, divadla poezie, komiksů, animace, muzikálů a podobných útvarů, kde se třeba hudba mísí s divadlem, či film a literatura s grafikou... Někdy se i tak musela pověření dál rozdělit – těžko šlo najít redaktora, který by byl v obraze pokud jde o barokní či symfonickou hudbu a zároveň se vyznal v „kultovních“ kapelech punkerů či metalistů.

V současnosti se zdá být tento kompetenční problém pasé; při redukování personálu v redakcích tištěných médií vše směřuje k tomu, aby byl v celé kulturní rubrice jen jeden univerzálně vzdělaný manažér a zadával konkrétní témata konkrétním externistům. Z takto naznačeného vývoje se někdejší představa o tom, že by měly mít noviny v redakci i machra přes kreslené vtipy a karikaturu včetně „comics stripů“ - coby publicistické zbraně těžkého kalibru s nejučinnějším i nejširším zásahem publika – jeví jako zcestná pitominka.

Z jiného pohledu ovšem může žánr nejen portrétní, ale i úderně komentující karikatury znamenat své znovuzrození. Vždyť nejen kulturní redaktor, ale také editor či další vyšší manažér v novinách nebo časopisu může rychle a zcela svobodně zadávat aktuální „zakázky“ komukoliv z výtvarníků na volné noze, tedy vlastně všem. Co mu v tom brání?

Především to, že o této množině autorů nic neví; i on zná jen dva tři právě publikující autory, ti však rok co rok kvůli pokročilému věku s tvorbou končí. A redaktor ani neví, protože se o to nesnaží – nenapadlo ho to – kde jiné autory hledat. Jak jejich kresby posoudit, jak s autory komunikovat. Tzv. „svobodný svět internetu“ je v tomto směru hodně matoucí. Je zde, tak jako v jiných tématických oblastech, pouze nereprezentativní směska - kvalitní příspěvky tvoří minoritní skupinu. A najít ty pravé autory je pro nezasvěceného, byť inteligentního novináře vlastně až neřešitelným úkolem. Proto se také o to ani nepokouší – má přece mnoho jiných věcí na starosti. Třeba klesající náklad.

Právě s klesajícími náklady novin se čtenáři stále více předkládají tzv. zábavné materiály, snímky, kvízy, soutěže, horoskopy, recepty. Jde o nevynalézavé, často z třetí ruky převzaté nápady. Že tím nejzábavnějším, tedy skutečně veselým a v dějinách novin zcela tradičním žánrem je původní kreslený vtip, se pořád přechází...

Karikatura, aniž by se to obecně vědělo – vracíme se tu na začátek – má své mezinárodní festivaly, tzv. *Int'l Cartoon Competition*, mnohé stejně staré jako festivaly filmové a starší než ty televizní. Určují kvalitu, třídí autory na ty nejlepší a ty další. Jenže na rozdíl od festivalů v Benátkách, Cannes, Berlíně anebo v Karlových Varech, které k sobě přilákají stovky žurnalistů, ty karikaturistické v Itálii, Belgii, Turecku, Portugalsku, ale i v Polsku – se v našich médiích ani nemihnou. A to ani když se na nich, Bornem počínaje a třeba Slívou konče, dostává

velkých ocenění českým výtvarníkům. O mnoho lepší to nebylo ani s významnými soutěžemi žánru „cartoon“ v Hradci Králové anebo Písku, kam se po dvě desetiletí sjížděly hvězdy světové karikatury. Zůstalo to jaksí v „ranku“ regionálních médií...

Jde o začarovaný kruh: oceněné práce českých vítězů se k našemu čtenáři nedostanou. Lidé o nich nevědí, obecná povědomost končí u Lady a Sekory z dětství a později u

Neprakty a spol. Za současnou vtipnou kresbu jsou u nás považováni Jiránek a Renčín (ročník 1938 a 1941). Časopisy totiž nepředkládají veřejnosti díla dalších karikaturistů, které zná Evropa. Naše publikum proto neví, že rok co rok seznam českých oceněných autorů zaplní celou jednu „áčkyrku“. Pro zajímavost jména z loňské - slabší - bilance:

Vladimír Renčín - Česko-Slovenská Novinářská cena; **Miroslav Barták** - Hradec Králové: Grand Prize; **Jiří Slíva** - Kremnice: Zlatý gúnár; Kyjev: 1. cena; **Břetislav Kovařík** - Zielona Góra: 1. cena; Prešov: 3. cena; **Jiří Srna** - Bojnour: 2. cena; Brezno: 3. cena; Hlohovec: 3. cena; **Pavel Matuška** - Trento: 2. cena; **Jiří Novák** - Niemodlin: Hlavní cena...

A další autoři, kteří získali ocenění a uznání: **Evžen David, Roman Kubec; Radek Steska; Marie Plotěná; Pavel Starý; Tomáš Truneček, Ivana Valocká**. Dohromady čtrnáct našich získalo ocenění v celkem deseti zemích: na Slovensku, Ukrajině, v Srbsku, Polsku, Iránu, Itálii, Makedonii, Chorvatsku, Rumunsku i doma v Česku.

Bylo by opravdu divné, kdyby si ze jmenovaných autorů, kteří obstáli v konkurenci ně-

kolika set soutěžících karikaturistů z půl stovky zemí nedokázali v tuzemských redakcích vybrat toho vhodného. Ukázku, co je možné od jednoho vybraného karikaturisty čekat, pokud mu zadáte určité téma, vidíte na stránkách tohoto *Mediažurnálu*. (Ivan Hanousek)

Vzdělávání I. / Jaký je rozdíl mezi „Cartoon“ a „Comic strip“?

Čím se liší kreslený vtip od historky? Nejen v českém prostředí není v tomto směru jasno. Jak názorně ukazuje příklad z webu *Cartoonclubu Jana Oplínuse* (Belgie), je třeba veřejnost neustále vzdělávat.

Takže: Není myšák jako myšák aneb **Myšák vlevo** je hlavní postavou vtipu od *Ronalda Searle* (Anglie) a **napravo** jako klasická figurka *Disneyova* krátkého legračního komiksu.

Pokud to třeba wikipedie formuluje jinak, věřte spíš nám!

Cartoon

Comic strip

Prešovské Kýchaní 2015 - a česká (pídi)účast

V Prešově v rámci mezinárodní soutěže „Kýchání mozgu“ už popáté zapracovali na tom, aby proces „Od kalokagathie k hypochondrii a späť“ byl trvale udržitelný.

Korupce sem - korupce tam!

Kýchání mozgu - od kalokagathie k hypochondrii a späť. Piaty ročník medzinárodnej súťaže a výstava kresleného humoru v Prešove, ktorá je sociologickou diagnózou stavu spoločnosti a individuálneho myslenia pred a po kýchaní.

Ideovo - estetickým východiskom je triáda: Vízia - Ilúzia - Halucinácia, pričom každá z kategórií ja kauzálne podmienená spoločensko - historickou úrovňou kýchania mozgu.

Ono na všetkých úrovniach triády samo seba hyperbolizuje, glorifikuje, mystifikuje a deklasuje. Je základom celosvetových revolučných zmien - prináša spoločenskú katarziu a zároveň ju aj odnáša, tak, aby proces od kalokagathie k hypochondrii a späť bol trvalo udržateľný aj napriek groteskno - administratívnym pokusom o jeho eliminovanie.

Medzinárodná súťaž a výstava kresleného humoru *Kýchanie mozgu* podporeného Úradom vlády SR a Americkým veľvyslanectvom v SR, realizoval PRE-RAG - Prešovská rozvojová agentúra a jej ústrednou témou bola **Anti&Korupcia**. Súťaže sa zúčastnilo **756 prác** od **333 výtvarníkov** z **38 krajín** celého sveta. Hlavnými postavami boli úradníci, právnici, doktori a zopár funkcionárov FIFA - ostatní si to zariadili, aby tam neboli.

Reflexiu *Anti&Korupcie* najviac a asi aj najlepšie kreslia v Poľsku, Rusku, Iráne, Južnej Amerike a na Ukrajine. U nás našťastie nie je tento nešvár až taký švárný, takže obrázkov bolo pomenej a možno ich bude skôr-neskôr poviac. Platí zlaté pravidlo bumerangového efektu: Čím bude *Anti&Korupcie* viac, tým jej potom bude menej. Nevieme síce presne časovo definovať termín „potom“ ani úmeru vo vzťahu - „viac“ a „menej“, ale metodicky to zapadá do rámca triády v kategórii „Halucinácia“.

Vernisáž sa konala v prešovskom Wave klube 9. decembra 2015 - kedy bol *Medzinárodný deň boja proti korupcii*. Koniec koncov, ten jeden deň sa to dá vydržať. **Výstava mrazivo smiešnych obrázkov bude inštalovaná do konca januára 2016.**

S pozdravom

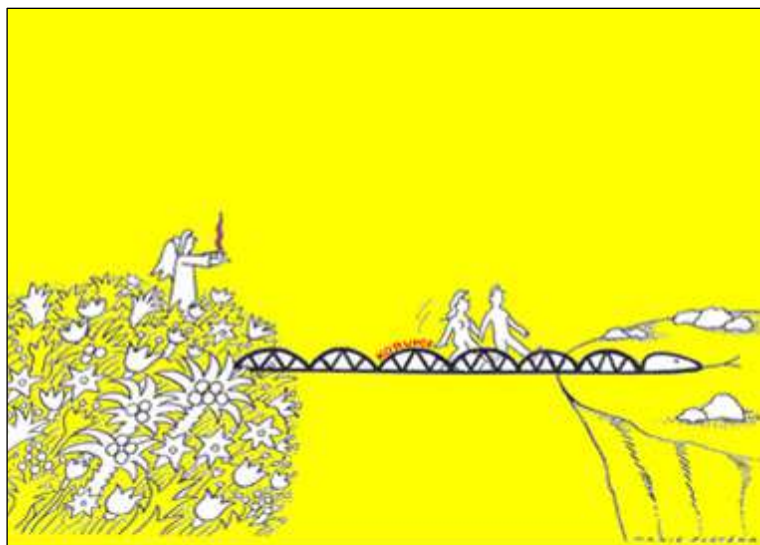
Do kýchania v pekle, priatelia

Peter RÁZUS,

kalokagathický hypochonder

Výsledky soutěže jsme přinesli už v **GAGu č. 2015-11**. Jen si tedy zopakujme, že tři nevyšší ceny získali Iránec, Kubánc a Polák. Čeští autoři neuspěli. Dnes tedy aspoň můžeme přinést zprávu o české účasti v soutěži. Ta ovšem nebyla zdaleka tak veliká, jak by se dalo u akce v přátelském centru severovýchodního Slovenska předpokládat.

Na předcházející stránce jste našli příspěvky tří našich autorů. **Shora: Roman Kubec, Tomáš Truneček, Radek Šteska.**

A zde jsou ještě příspěvky (**shora**) **Marie Plotěné** a **Marka Simona**. Krom nich se v seznamu účastníků mezinárodní soutěže objevila ještě jména **Václav Linek**, **Evžen David** a **Le Pan** - ten poslední tak trochu s otazníkem (?)

Máme už od organizátorů i zcela aktuální zprávu o dalším, už šestém ročníku - bude! Více o tom až v únorovém čísle.

Výstavy vtipů se v Prešově už zaběhly

Nejen obvyklé každoroční aprílové Zlaté soudky - také v nově budované „**Galerii Kýchania**“ v klubu Wave, Hlavná 121, o níž jsme už psali, se připravují nové výstavy. Mezi autory jsou významný bulharský karikaturista **Ivailo Cvetkov**, mezinárodně úspěšný otec a syn **Katzové** z Izraele, maďarský solitér **Istvan Kelemen** a také dva výtvarníci ze Slovenska: **Rasťo Visokai** a **Karol Čizmazia** (jejich díla mo-

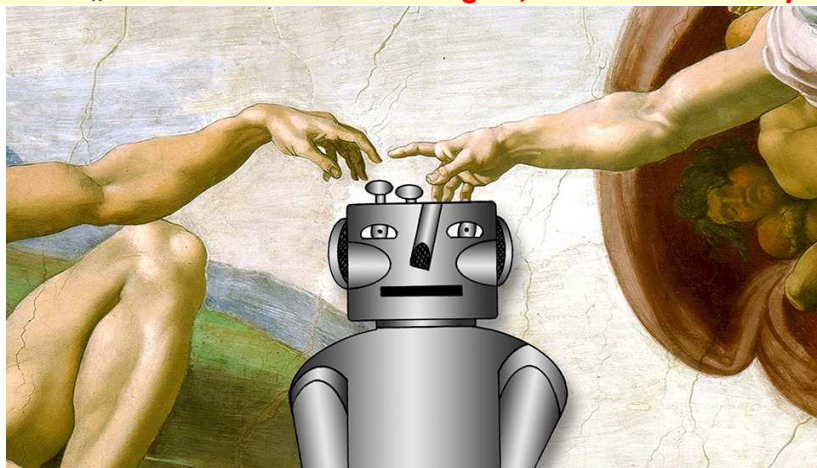
hou ob týden posuzovat i kupci slovenského **Športu**, v němž vychází vzkříšený Bumerang rodiny **Vicovcov** - snad nám vydrží i v novém roce! **Peter Rázus** miní mezi vystavující pozvat i špičkové autory z Prahy a okolí. Rád by viděl dílo **Miroslava Bartáka**, který přece jen o dost „vyrostl“ od roku 1980, kdy měl v Prešově výstavu. A chystá se prý i na **Jiřího Slívu** a **Pavla Matušku**.

A pokud jste zvědaví, jak to v té prešovské galerii vypadá, tady je obrázek z letošní instalace, Místa i na představení většího a uceleného souboru prací je tu skutečně spousta, výstavní prostor je důstojný. Že, pořadatelé jsou v hodně východním Prešově příjemní až přátelští - netřeba snad dodávat, Leckdo z karikaturistů to zažil „na vlastní kůži“.

Snímek: **archív**. Kresby ze soutěže: **Roman Kubec, Tomáš Truneček, Radek Šteska, Marie Plotěná, Marek Simon**

Heslo „Robot“ očima Michela Angela, Ivana a Davida Popovičů

Přišla nám do GAGu zpráva, kterou zde rádi předáváme:

S potešením Vám oznamujeme, že RTVS začala 17. 12. 2015 s vysielaním 12 nových častí nášho 52-dielneho animovaného seriálu **Mat' tak o koliesko viac!**

Diely sú vyrobené v rokoch 2014 a 2015. Každý z nich má dĺžku 6 minút 36 sekúnd, diel Verne má 7 minút. I když už je dávno po

svátcích, rekapitulujeme pro úplnost názvy odpremiérovanych závěrečných částí:

Syntetizátor - Kardiostimulátor - Vrtulník - Kalkulačka - Hologram - Polaroid - DDT - Hračka
Holiaci strojček - Robot - Beatles - Verne

Tieto diely vznikli v koprodukcii s RTVS.

Dávid a Ivan Popovič / www.mystudio.sk

Jiří Košťár: A tady je odkaz na všechny díly:-)

<http://www.ulozto.sk/live/xuapA8f/mat-tak-o-koliesko-viac-pracka-sr-animovany-tvrip-avi>

Nejen hvězdy výtvarně humorného světa, ale také čerstvá P. F! A kde že jsou?

Přišlo nám ještě jedno upozornění - a též nejen pro slovenské abonenty *G-magu*:

Milí přátelia,

verím, že ste strávili príjemné sviatky - ak máte chuť, pozrite si zopár vianočných a novoročných obrázkov na stránke **Cartoon Gallery** - kliknite na tento link:

<http://www.cartoongallery.eu/vystavy/>.

Veľa zdravia a tvorivých síl v roku 2016 vám želá
Karol Čizmazia

Bumerang byl, je... ..a bude!

Naposledy jsme se, neplete-li se nám mozek víc než obvykle, setkali s **Bumerangem**, když vyšel BUM jako příloha *Národní obrody* v létě roku 2004. Tak to platilo dlouho, jenomže po více než jedenácti letech se časopis, jako každý dobrý bumerang, opět vrátil. A až z Prešova ho Vicovci šíří opět po Slovensku (po ČR jen na vyžádání

v e-formě). V tomto čísle najdete aktuální rozhovor edYtora s hlavním strůjcem jeho loňského probuzení z hibernace. Dozvíte se například, že tuto sobotu vyjde další *Bumerang* a že tedy deník *Šport* každou druhou sobotu baví i nadále své čtenáře inteligentním humorem (a satirou!). Připomeňme si proto, jak vypadala na konci roku 2015 jeho tiráž:

Bumerang - humoristicko-satirický dvojtýždenník, příloha denníka *Šport*. Redakcia Fedor a Miroslav Vico. Grafická úprava: Fedor Vico. Počítačové spracovanie: Jakub a Bohdan Vico. Príspevky posielajte na tieto kontakty: e-mail: fedorvico@gmail.com, poštová adresa: Fedor Vico, Weberova 2, 080 01 Prešov. Informácie na pevnej linke: 051/7731474, mobil: 0904/225701.

A na snímku výše je neklamně výtisk nedigitální, poctivý na pravém podtatranském papíru. **Bumerang** je rozevřený **zcela náhodou** zrovna na dvoustraně 8 / 9 věnované v čísle 5/2015 **Emilovi Stadiónu** ještě společné československé blahé paměti...

S neuvěřitelně čiperným důchodcem z Prešova se dá mluvit o čemkoliv. Od Warhola po borovičku. Ale tentokrát bylo téma rozhovoru jasně dané. Sedm čísel humoristického „New Bumerangu“ je na světě a za chvíli vyjde osmé - to je fakt pecka. Možná větší, než když Fedor Vico získal od Zátopka „Emila“ Stadiónu, od ČUKu „Bílou Opici“ anebo od NOSF Č-s. „Novinářskou cenu“ za kreslené vtipy...

Tak za prvé: Fedore, jak se právě cítíš?

Nie je to vôbec zábavička, lebo to mám stále na krku, robím to doma a stále to musím nejak skladať, už týždeň pred vydaním musím časť poslať na reklamu, hneď na to na korektúru a vo štvrtok už do tlače... a stále dookola. Ešte šťastie, že momentálne sú doma moji najmladší synovia (Kubo a Bobeš, ktorí to počítačove spracovanie realizujú a navyiac Bobeš, ako absolvent ČVUT okamžite zasiahne, ak ide o technickú poruchu PC. To je konštelácia, ktorá môže nejaký čas fungovať.

Ale co kdyby se ti něco, nedej bože, přihodilo?

Pýtala sa vraj Mira jeho žena, čo, ak by sa mi niečo stalo... Neviem, čo tým presne myslela, ale asi by **Bumerang** skončil. A **Zlatý súdok** tiež...

Zlatý súdok tím tedy nijak nestrádá?

Ako si si mohol všimnúť, v č. 5 som vyhlásil 22. ročník Zlatého súdka. A možno pošlem oficiálne vyhlásenie aj v anglickom jazyku aj rôznym autorom. Čo z toho bude, neviem... *)

A keď k jadrú věci - proč to vůbec děláš?

Pozitíva a dôvod, prečo som ponuku neodmietol: Nikto sa nám do toho nestará (česky: *neplete*) a korektúry sú len jazykové, teda nie obsahové. Len raz mi spomenuli, že korektori

(Športu) narazili na češtinu... Odkázal som im, nech češtinu nechajú tak, že tie krúžky na "u" si postrážim sám.

K redakci deníku Šport - tam dělají přesně co?

Po odvdzaní to Šport vytlačí, zároveň distribuuje a predtým robí tomu viackrát reklamu, aj farebne celostránkovo na zadnej strane. Keby sa tak niekto pohol (napr. ČUK) a nahučali by v českom Spote, že by to mohli vkladať aj tam, tak by to mohol byť československý časopis a možno by tento podnájomnícky vzťah prerástol a možno by sa osamostatnil. Bolo by to viac ako Roháč a Dikobraz dohromady...

A co honoráře, ty rozesílá též redakce?

Raz mesačne. Ja rozpisujem honoráriky, nie je to nič ohromujúceho, ale autori sa vracajú k publikovaniu a viacerí sa mi už zdôverili, že nevideli nijaký honorár už 20 rokov...

Určitě si však každý myslí, že je to dobrý job pro tebe, že...

Ak Ti poviem, že ja som si zatiaľ za 1 mesiac (čiže za celú robotu, redigovanie, vlastné príspevky a pod.) napísal symbolických 50 eur, tak Ty mi možno uveríš. Ale ja hovorím aj mojim chlapcom, vy len pozerajte na to, čo my vypustíme medzi ľuďmi a nie na to, či nás budú ohovárať, že hrabeme. Bodaj by nie, keď je nás plná tiráž.

A jak platíte inkrajcom? Třeba nám z Česka - nemyslím sumu, ale způsob...

Tie honoráre potom zasa posielala redakcia Šport, ale len tým, čo majú číslo účtu. V krajnom prípade pošlú aj tým, čo majú len poštovú adresu. Akurát mi povedali, že zahraničným by stál poplatok 3x viac, ako samotný honorár, ale je možné si ho vyzdvihnúť osobne (tí, čo

chodia na Slovensko) kedykoľvek, alebo cez splnomocnenie (do ČR, prostredníctvom niekoho, kto tam chodí... žeby zasa ja?).

Třeba se tam za delší čas někomu nakupí víc... Ale zpátky k věci: chápu to dobře, že bude Bumerang takto vycházet dál?

Bumerang č. 7 bol i 31. 12. 2015 vložený v denníku Šport. **Ďalšie, 1. číslo vyjde v sobotu 16. januára 2016**; opäť v rozsahu obvyklých 16 strán.

To je asi prvá milá zpráva v novém roce. Těšíme se a přejeme ti s Bumerangem zápis do knihy správně ohnutých rekordů!

Ďakujem. Tak ešte kresbu k novému roku, aby ste náhodou do niečoho nešliapli...

*) Pravidla „Zlatého soudku 2016“ s uzávierkou 4. března najdete v tomto čísle v rubrice „Propozice“

Chlubna / Lipnické ocenění aneb Neprakta anno dazumal...

Dnes si dovoluujeme pochlubit se cizím peřím! Toto jsou důkazné průkazy anebo průkazné důkazy o památném vítězství firmy Neprakta na neméně památné a protože satirické, tak brzy zaniknuvší, **Haškově Lipnici**. V roce 1960 získali **1. cenu** na „Festivalu humoru a satiry“ za předložený soubor kreseb a diapozitivů(?) pánové **Bedřich Kopecný (viz diplom)** a **Jiří Winter**. **Jaroslav Hašek (viz plaketa vpravo)** se na to dívá s nadhledem nikoliv z nedalekého hradu, který měl být časem sídlem *Muzea humoru a satiry*, ale z blízkého hostince, kde trávil nejvíc času na sklonku života.

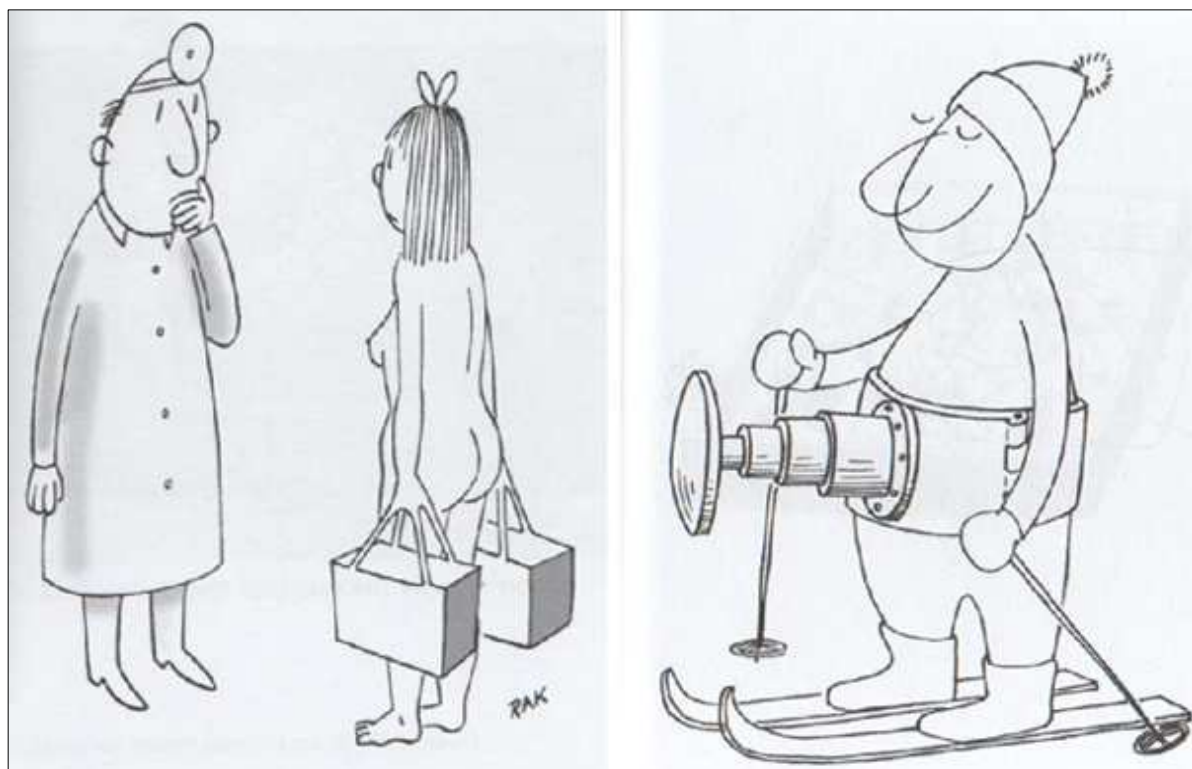
Na diplomu si, prosím, všimněte, že šlo o soutěž a výstavu víceméně regionální (pořadatelem byla *Rada krajského národního výboru v Jihlavě*) ale i celostátní (spolupřadatelem byl *Svaz československých výtvarných umělců*).

Za tento SČSVU je dole podepsán sám velký **Antonín Pelc**, vážený karikaturista, jenž ovšem sklonek života, na rozdíl od *Jaroslava Haška*, nezasvětil tvorbě nesmrtelného díla, ale trapných antikapitalistických, antiněmeckých a antiamerických kreseb pro peníze. A to hlavně na stránky tehdy ještě osmistránkového ostnatého sluhu ÚV KSČ. (r)

Přibližně stejně velká jako na obrázku vlevo je knížka vtipů **Pavla Raka**. 16,5 x 11,5 cm. A prakticky stejně velký je hlavní problém této publikace - když si srovnáme slibnou a nabýskanou obálku alba s jednou ze 128 stránek uvnitř. Všechny kresby uvnitř svazku jsou totiž tištěny pouze černobíle. Takže barevné obrázky vypadají v lepším případě takto: lze je aspoň pochopit, když už ne ocenit či vychutnat...

Jednoduchost nápadu úmyslně vybraného dvoufázového vtipu (**viz předešlá strana!**) je tedy spíš předností. Byť k potěše anebo pobavení čtenáře rozhodně nepřispěje. Navíc patří

v knížce rozčleněné do osmi oddílů zrovna do už hodně zaprášené truhlice vtipů protiválečných, jejichž úroveň je doslova slabá.

Naštěstí má Pavel Rak v minialbu vydaném k jeho sedmdesátinám v roce 2009 i kresby pro něj typické. Tak, jak si je kdekdo z někdejších čtenářů Dikobrazu vybaví (viz oba obrázky na minulé straně dole!). Také jejich nápady jsou mnohem lepší...

Abychom ovšem byli důslední: těch pěkných, osobitě „rakovských“ vtipů s figurkami s „okem“ mimo obličej a „průhledným“ nosem je v knize dosti málo. Více než třetinu zde mají vtipy barevné, v onom šedobílém provedení, z nich jsme vybrali dva takové, kterým ta nešťastná degradace vadí snad nejméně.

Závěr publikace tvoří ilustrace ke knihám nakladatelství **Kava - Pech**, mimo jiné jsou tu ukázky z „*Ilustrované frazeologie*“, která působí na oko pěkně, protože je stylem i velikostí jednotná. Tato firma z Dobřichovic vydala i toto Rakovo album.

Rakovy vtipy si nehrají na nějaké intelektuální (rádobyfilosofické) glosy - přestože se jeden oddíl zove „*Filosofický názor*“ - a kreslíř si viditelně medí, když může do světa vypustit kresbu beze slov. Ale specialita tohoto alba je přímo opačná - všechny vtipy s českým textem jsou opatřeny hned třemi

překlady: do angličtiny, němčiny a - do **esperanta!** To je, dle úvodního slova o autorovi - samozřejmě až po kreslení - jeho koníčkem...

Pavel Rak (dnes 76) je Pražák, vyučený jemným mechanikem a optikem, je obdivovatelem *Disenye*, *Dubouta*, *Sempého* a samozřejmě *Jiřího Trnky*, v jehož filmovém Studiu též několik let pracoval jako animátor - a vytrval u této činnosti více než čtyřicet let.

Slovo o autorovi na závěr konstatuje, že se v malé knížce ocitla jen nepatrná část Rakovy tvorby. Je proto škoda, že se takové dárkové knížky neujal někdo schopnější, kdo by kresby seřadil do smysluplnějšího celku a pochopil možnosti trpasličího formátu na výšku, který přímo minimalizuje vtipy podélné... A nesmírnou škodu způsobilo i to, že kniha byla evidentně sestavována pro vydání barevné. A nejspíš i většího formátu. Proč nakonec z barevného tisku sešlo, to netušíme, ale pokud to bylo z úsporných důvodů, je to smutné... Vždyť dnes si karikaturisté Rakova věku vydávají obdobná „životní“ alba celkem běžně, často jsou to publikace větší a... a rodiny jim to trpí, ba dokonce je v tom ještě podporují.

Knihy „Pavel Rak - kreslený humor“ vyšla v roce 2009, ale do distribuce v pražském Paláci knihy Neoluxor (regál Humor v 1. suterenu) se dostala až nedávno. Zřejmě jde o výprodej zbývajících zásob - tomu ovšem nenasvědčuje dost nadsazená cena Kč 138,- Kdo by si však svazek pořídil do 17. ledna, něco málo ušetří - u pokladny vám až do tohoto data umažou daň z přidané hodnoty. Což se ovšem více vyplatí u jakékoliv dražší publikace... **(IH)**

Kresby: **Pavel Rak** (z recenzované knihy)

Vzdělávání II. / Editorial cartoon v. int'l cartoon

Na jiném místě v tomto čísle vysvětlujeme (samozřejmě pro začátečníky) rozdíl mezi kresleným vtípem a vtipnou kreslenou historkou rozkresleným vtípem do několika obrázků s pointou na konci. A na těchto dvou kresbách si můžeme pěkně ukázat, jak se liší ona běžná

aktuální novinová karikatura (editorial cartoon) od ryzích kreslených vtípů - tak jak je známe z četných mezinárodních soutěží.

Obě kresby jsou satirické, svým způsobem tedy politické, ale nepotřebují k tomu konkrétních politiků.

Užívají totiž nikoliv portrétů, ale jen schémata obvyklá v kresleném humoru... ať už jde o autorsky oblíbené téma větrných mlýnů (**viz**) anebo o lovecké trofeje na stěně nad starcovou lenoškou - pardon - invalidním vozíkem.

Nejpatrnějším znakem kreseb určených pro mezinárodní soutěž cartoonistů je absence jakéhokoli textu ve vtípě. Takové samozřejmě nalézají větší pochopení mezinárodní poroty, když rozhoduje o dílech vhodných ocenění. Té naopak dělá potíže identifikovat jednotlivé národní politiky, pokud jsou postavami v obrázku.

Oproti politické karikatuře okamžitě reagující na událost mají obecněji zaměřené kreslené vtípy výhodu v tom, že jejich platnost je delší, ne-li jaksí trvalá. Navíc - ty nejlepší - budí smích i po letech.

Vybrali jsme dvě oceněná díla z docela čerstvých soutěží - s vyhlášením vítězů na konci minulého roku. Obě kresby jsou samozřejmě kritické, přesto jde pořád o nadčasové vtípy - a nekulhají ani bez pomocné berličky slov.

(g-men)

Kresby:

Nahoře - **Isabela Kowalska Wieczorek** (Polsko) **4. cena** v tradiční mezinárodní soutěži v Olense - Belgie

Dole - **Liviu Stanila** (Rumunsko) **3. cena** v mezinárodní soutěži v Sinaloa - Mexiko

Cítat tohoto čísla... / Jan Masaryk (+1948)

Pod titulkem **Všechny dopisy v koši nekončí** vyšel v KUKu č.10 textík, v němž čtenář reagoval na rozhovor s jistým politikem v KUKu č. 9. přetištěný z Mladého světa č. 7 (to vše v roce 1991!) citátem z projevu **Jana Masaryka** (ministra zahraničí ČSR), jehož tragické smrti jsme před pár dny vzpomínali. Honza Masaryk byl proslulý svou vtipností. ©

Pan Švamberg z Českého Krumlova bleskově zareagoval na část rozhovoru s Milanem Kňažkem (přetištěno z MS 7/91 v KUKu č. 9) citátem Jana Masaryka: „... každý pořádný politik má rozumět žertu a hvězdárství. Vtipem často překlene neřešitelnou situaci a když se zahledí na hvězdné nebe, není-li moc hloupý, sezná v tu chvíli, jak je malý.“

Díky.

(R)

P(ěkné) **F**(órky) do roku **2016**

Rok 2016 právě začal a na cestu po něm nás provázejí přání, plány, nápady, obavy a strachy v podobě vtipných obrázků. Přišlo jich jistě čtenářům GAGu plno, však také ty v naší redakci se počítají na desítky. A to nepočítáme ty z ciziny. Děkujeme všem - a tím myslíme i ty, jejichž kresby tu nevidíte, protože těch je samozřejmě nejvíc. Desítka **p. f. 2016** vybraných na tuto dvoustranu tedy není žádný „top ten“ nejlepších či nevtipnějších, ale výběr co nejrůznorodějších jak výtvarně, tak stylem. A v neposlední řadě i vhodným formátem...

Vlevo shora dolů: Kotyza - Benetka - Linek. Vpravo shora dolů: Rychtařík - Slíva

Vlevo shora dolů: **Plotěná - Lichý - Košťář**. Vpravo shora dolů: **Pernecký - Šimek** (Slovensko)

P. F. 2016 má i své problémy pokud jde o praktickou, nebo spíš technickou stránku; nejen při e-tvorbě, ale i při e-posílání. Pokud jde o níže signovaného edYtora, sám se musí adresátům omluvit, pokud jim nepřišlo (jím a jím) speciálně určené p. f. 2016. Při množství osob, kterým je určeno - díky pánu bohu - jsme některé poslali hromadně (a pozdě). Proto se každý rok obdivujeme těm z vás, kteří nelení a donesou své novoroční kartičky do poštovní schránky. A obohatí tak naši sbírku *pé-ef* autentickým tiskem i podpisem. Naopak musíme opět připomenout, že stále se ještě některá z přání těžko ukládají, neb při označení jako *pf 2016* se z nitra našeho notebooku ozve, že „tento soubor už je patřičně uložen - přejete si pod stejným heslem uložit i ten nový“? Bez velké pozornosti pak třeba na místo pěti takto označených péefek najdeme uložené jen jediné *pf 2016* - to, co přišlo úplně poslední. Ideálem proto je zapsat své blahopřání kupř. *Novák Pepa p. f. 2016* (nebo v opačném sledu). **Ale i tak díky!**

Čeští prezidenti a „veselí“ umělci...

Miloš Zeman podle všeho není posledním českým prezidentem, který bude metály rozdávat. S největší pravděpodobností se tak třeba dočkáme chvíle, kdy si bude medaili z Hradu odnášet výtvarník David Černý, muzikant David Koller, ekonom Tomáš Sedláček nebo členové umělecké skupiny *Ztoho-ven*. Může se nám to líbit, nebo nemusí. Faktem je, že všichni tito prominentní členové neformálního klubu „*antizemanovců*“ patří do společenského života tak, jako tam patří František Ringo Čech nebo Ladislav Štáidl.(...) Proto je to každoroční drama tak trochu **směšné**. Ale český veřejný život by bez něj byl nudný a neúplný.

Jaroslav Plesl: „*Kdo tady má nárok na metál*“; MfDNES 30. 10. 2015, str. 11

Když se směje čtvrtá stěna

I když byl římský císař *Caligula* chorý člověk, pražské Divadlo na Vinohradech mu dodá lidštější tvář. *Ondřej Brousek* se chystá na svou další velkou roli. (...)

T. Š.: Dramaturgie na Vinohradech se trochu změnila. Ubylo **komedií**...

O. B.: Já myslím, že lidé **komedie** potřebují, takže tu dál budou. Nelze hrát pořád v takovéhle depresi. Musí se to nějak vyrovnat i pro herce a tvůrce. Vždy nás potěší slyšet **smích** diváků. Hezký divadelní paradox je, že čím větší drama, tím víc se na zkouškách **smějeme**. A čím větší **komedie**, tím větší máme deprese, jak jsme **nevtipní**. Častokrát je drama jednodušší. Jenže u **komedie** se ta čtvrtá stěna **směje** a vy víte hned, jestli to funguje. U dramatu si musíme věřit sami.

Tomáš Štástka: „*Čím větší drama, tím víc se smějeme*“; MfDNES 31. 10. 2015; str. 11

Lukáš Pavlásek: *Nepřipadá mi přirozené pořád se usmívat na všechny strany...*

Z reakcí diváků TV pořadu *StarDance* v diskusích na internetu: *Jestli se někomu líbí jeho humor, je to ukázka úpadku tohoto národa. Čtete ty reakce? A co tomu říkáte?*

L. P.: Je nad mé chápání, že **zábavný** pořad někoho vyprovokuje k takovým emocím. (...) Myslím, že dostávám hlasy od lidí, kteří mě znají z mých představení. Jestli jsou to **recesisti**, nevím. (...) Myslím, že legrace se dá dělat ze všeho, ale pro mne je podmínkou, aby vtip nebyl blbý. Mě třeba nebaví dělat vtipy o Milošovi Zemanovi. Nejsem jeho příznivec, v tom to není. Prostě mě nebaví dělat vtipy, které dělá každý. (...) Když je vtip ohraný, je pro mě laciný a blbý. (...) V jednom období jsem byl trochu sprostější. Když řeknete něco vulgárního, je to sázka na jistotu. Ale necítím se přitom dobře. K stand-up comedy to patří, jen to musí být ve správné situaci a ve správném dávkování. (...) Mám pocit, že lidi musí být za každou cenu pořád vysmátí a v pohodě. (...) Chtějí se bavit až ubavit. (...) Mají pocit, že se musí pořád smát

Scarlett Wilková: „*Lukáš Pavlásek: Chci tančit jako Travolta*“, MfDNES-magazín z 10. 12. 2015

Dramaturg *StarDance*: Dost článků o Lukášovi bylo za hranou etiky a objektivity...

Týden co týden přitáhne taneční nemotora *Lukáš Pavlásek* k televizi skoro dva miliony diváků. *Jan Potměšil*: *Lukáš* se zaskvěl jako výrazný typ **baviče** v pořadu *Na stojáka* (...) Tušil jsem, že bude diváky zajímat. Ale myslím, že nikdo z týmu nečekal, že se dostane tak vysoko. (...) Nabízí se téze, že jsme národem **švejků** a máme smysl pro **humor**, jenže k *Lukášovi* mi to přijde nefér (...) on poctivě trénuje, každý den. (...) Získal si diváky svým **humorem**, tím, že se nebojí a drží si styl nadsázky. (...)

Nikdy nevíte, co se z dotyčného vyklube. Mnozí geniální **komici** jsou i geniálními tanečníky, třeba *Charlie Chaplin* nebo *Jim Carrey*.”

Ivana Karásková: „*Pavlásek mi říkal: vypadnu už v prvním kole*“; MfDNES 19. 12. 2015, str. 16

Kresba vlevo: **Miroslav Kemel** (Právo)

O pejskovi a kočičce

Z mluveného slova zaujme album „*Měl jsem psa a kočku*“, tedy zvířecí fejetony Karla Čapka, které načetl Marek Eben. „*Kočka se baví sama pro sebe. Pes chce jaksí bavit toho*”

druhého... Kočka je z rodu **ironiků**... Pes je z rodu **humoristů**..." zazní například.
Tomáš Štáštka: „Nadělte si zážitek“ - MfDNES z 28. 11. 2015, str 12

Kresba:
Miroslav Kemel (Právo)

Vulgarit ve filmu ubylo, po nich však zbylo duté vzduchoprázdno
Vánoční *Kameňák* je řemeslně lepší než minulý, čtvrtý díl i odvozený seriál *Bezdrůžice*, ale tím víc odhalí bezmoc obsahu.(...) Náladu adventních trhů staví na vibrátorech a kondomech (...) a politickou satiru na estrádní imitaci Miloše Zemana. Pointy vyčichlých anekdot vždy zdůrazní řehot herců i hudební předěl, aby di-

vák poznal, kdy se má smát. (...) Jako pěst na oko působí, když se ve finále buduje smířlivé dojmání ve stylu „vida že se i buran umí svátečně rozněžnit“.

Mirka Spáčilová: „Ve Vánočním Kameňáku slaví Ježíška striptéři“; MfDNES z 3. 12. 2015, str. 16

Vojta Kotek jako režisér tápe ve stylizaci

Do kin vstupuje horská **komedie Padesátka**. Typ filmu, u jehož vzniku se tým zjevně **bavil** na výborou, ale diváková nálada se rodí jinak.(...) **Humor** se drží o úroveň níž, než by člověk čekal, vlastně se točí jen kolem náruživého sexu s „padesátkami“(...) Lehce operetní nátěr erotických her (...) navozuje dojem, že se *Padesátka* hlásí k **parodii** - jenže čeho vlastně, to neví. A na ryzí **crazy** má zas příliš únikových cestiček k melodramatické rozervanosti. (...) V rozkolísané jízdě mezi buranskou **fraškou**, *Cimrmanem* a morálitou je z celé postdivadelní *Padesátky* nejfilmovější její zručné thrillerové finále.. Nicméně nezvládnutá míra nadsázky, kdy se **vtipkuje** na hraně trapasu, k debutům patří.

Mirka Spáčilová: „V Padesátce je vtip na hraně“, MfDNES z 23. 12. 2015, str. 12

Politický vězeň kardinál Domenik Duka šlápl do...

Po mši za Miloše Zemana a výročí varujících před uprchlíky se kardinál Dominik Duka opět pustil na tenký led. Český katolický primas vstoupil do organizace Českého svazu bojovníků za svobodu v Lidicích, kterou vede Jana Bobošíková. Na její nástup do čela buňky naopak reagovaly dosud žijící lidické ženy odchodem ze svazu.

...aneb z dopisu členky ÚV SSM a uchazečky o místo v ČST z 26. dubna 1989

Vážení soudruzi,

reaguji na výzvu, týkající se obsazení místa redaktora ve vaší redakci, uveřejněnou dne 20.4. 1989 v Hospodářském zpravodáči.

Po celou dobu studia jsem pracovala ve volených funkcích MV SSM Praha a ÚV SSM. V letech 1964-67 jsem byla členkou Československého ústředí vysokoškolácké a zároveň jsem se podílela na organizaci a realizaci letní pracovní aktivity studentů v Praze. Jsem členkou volební komise MV IF Praha.

Jsem nekuřáčk., 174/70, tmavovlasá, bez brýlí. Kvalitu hlasu neumím posoudit.

V případě úspěchu očekávám vysluhlaou, zajímavou činnost, která není pouze prostředkem k obživě, ale umožní mi seberealizaci a stane se mým koníčkem.

Ing. Jana Bobošíková

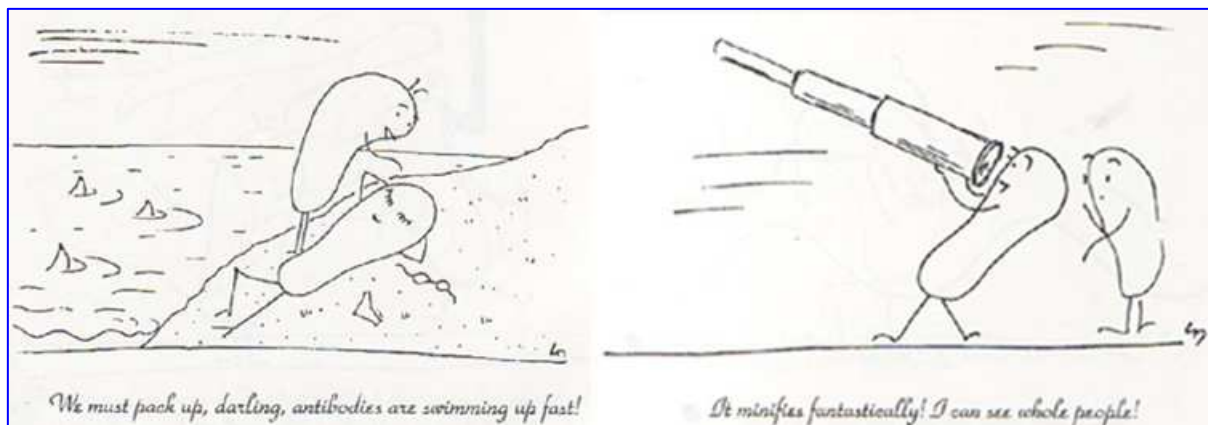
Kresba: **Václav Teichmann**, MfDNES, 16. 12. 2015, str. 11

Česky je to **pf**, anglicky **hny**. Vybrali jsme z těch zahraničních příní štěstí k Novému Roku těchto pět. Zatímco na západě to **Gerhard Gepp** (Rakousko) ani **Bernard Bouton** (Francie) nevidí zrovna vesele, naši východní sousedi mají (v přáních) opici. Prý jim ale taky věští horoko... poukazují **Makhmud Ešonkulov** (Uzbekistan), **Boris Erenburg** (Rusko) i **Oleksij Kustovski** (Ukrajina)... (red.)

Musíme se balit, miláčku! Plavou sem protilátky! Fantasticky zmenšuje! Jsou vidět celí lidé!!

Kresby: **Leoš Mandel**

Otto Schubert (8. 8. 1931 - 5. 1. 2016)

Ta pomlčka mezi daty 1931 a 2016 je krátká a nenápadná. Ale život, který Otto Schubert mezi těmi roky vedl, zaslouží více slov. Když přišla na počátku ledna zpráva, které jsme se už dlouho obávali, skončila i jedna etapa v existenci České unie karikaturistů. Byl její skvělou vizitkou, protože krom vybraného chování i upravenosti ve veřejném prostoru po celou dobu svého členství přímo ohromoval svou agilitou ve prospěch spolku, zásoboval vedení spoustou nápadů a návrhů, pokud jde o prezentaci a činnost. Troufnu si tu říci, že tento muž, *Otton von Schubert* (jak jsme mu v žertu říkali, on to akceptoval a dokonce se tak i podpisoval!) pro spolek karikaturistů konal více, než 90 procent ostatních kolegů dohromady. Častokrát Hanouskovi či Kobrovi volal a sděloval, co mezitím oběhal a co ještě oběhne.

Šlo o možné spolupořadatele výstav, spoluvydavatele publikací anebo instituce s potenciálem pomoci nám ve zřízení Muzea karikatury. Úmysleně píšu, že toho spoustu *oběhal*. Přestože postupně přišel o jednu, pak i o druhou nohu (diabetes) - ale patálie s protézami ho nikdy nedonutily před spolustolovníky smutnit. Venkovský člen ČUK ho znal z *valných hromad*, na nichž chyběl jen málokdy (toto foto je z roku 2012) protože rád pomáhal pokladníkům u vchodu do sálu s prezentací přítomných kolegů. Jeho kresby nechyběly na společných výstavách a Schubertův medailonek nechybí v katalogích „kolektivních“ výstav, které jsem připravoval k 15. či 20. výročí unie.

Píše se v nich, že žije v zimě v Holešovicích a v létě v Sadské-Kersku, že pracoval jako technický úředník umělecké kovovýroby, že vystavoval a publikoval... tak jsem ho v 80. letech poznal, když jsem mu v týdeníku *Stadion* tiskl sérii sportovních fórků na pokračování... Nepíše se tu však, jak se ženy s vtipným prošedivělým elegantem rády nechávaly vídat. Jak jim, a nám všem, připomínal hrdiny předválečných filmů. Nepamatuji, že by měl někdy s někým konflikt - a to je ve sdružení výrazně individualistických umělců opravdu ojedinělé. Oslovoval nás *kolegáčkové* a my víme, že na tohoto našeho *kolegáčka* hned tak nezapomeneme. (IH)

Snímek: **Jan Koutek**

Martenek vystavuje v Kolíně

Až k Labi doletěl od soutoku Malše s Vltavou známý pilot-karikaturista **Martenek**. S obligátním názvem **Humor není žádná sranda** a sloganem *Do nového roku z vesela* vystavuje v polabském Kolíně od 4. do 29. ledna 2016 v sále Městské knihovny Kolín. **Sláva! (Martenek)**. Viz plakátek nalevo!

Plotěná "Večerním hostem Radiožurnálu" Českého rozhlasu

Na svatého Štěpána 26. prosince 2016 byla ve 23:05 brněnská výtvarnice ke slyšení jako "Večerní host Radiožurnálu".

V programovém Týdeníku Rozhlas ji uvedli takto: **Marie Plotěná je jedna z mála českých karikaturistek**. Pro své obrazy vymyslela osobitou techniku drásaného pastelu. Dvanáct svých obrázků věnovala Nadačnímu fondu Českého rozhlasu pro aktuální charitativní kalendář pro Světlušku. Rozhovor moderuje **Vladimír Kroc**. Viz na adrese:

<http://hledani.rozhlas.cz/iRadio/?offset=0&porad%5B%5D=Ve%4C%8Dern%C3%AD+Host+Radio%5B%5D=%4C%8CRo+Radio%5BEurn%C3%A1>

[C5%BEurn%C3%A1lu&stanice%5B%5D=%4C%8CRo+Radio%5BEurn%C3%A1](http://hledani.rozhlas.cz/iRadio/?offset=0&porad%5B%5D=%4C%8CRo+Radio%5BEurn%C3%A1)

Lucie Seifertová ilustruje vtipně...

Dnes už mediálně známá výtvarnice nezapře svůj „cartoonistický“ původ - když ji někde někdo osvěceny dá příležitost, doprovodí text místo obvykle fádních ženských (rozuměj - tzv.

„roztomilých“) obrázků autentickými vtipy - tak jak jsme tomu kdysi bývali zvyklí u generace *Had'áka, Jiráňka, Renčina* and comp. kupř. pro Mladý svět. Musíme proto ocenit, když někdejší „zakládající“ autorce časopisu *Sorry* (Vrána) dali příležitost ve čtvrtěním Magazínu MfDNES (č. 46/2015) na str. 18-24, kde ochutila text *Scarlett Wilkové* (o důvodech hádek mezi partnery) svými vlastními výtvarnými kousky. Jsou celkem čtyři - signované „luc“ - dva z nich tu vidíte a úvodní barevná kresba zabírá celé dvě strany u titulku článku „Proč kupuješ tak drahé máslo?“

/ih/

Novinářská cena 2015 má uzávěrku na konci ledna 2016

Už jen dva vtýdny máte na to, abyste své nejlepší publikované práce poslali pořadatelům soutěže *Novinářská cena* - kategorie nejlepší kreslený vtip, komiks nebo karikatura za rok 2015. A pozor, pořadatelé z Nadace OSF jsou si vědomi, že „naše“ kategorie v novinách a časopisech strádá a proto upozorňujeme na volnější výklad výrazu publikovaný.

„Jako publikaci bereme vlastní blog i výstavu - a stačí, aby pouze jedna z přihlášených kreseb byla takto publikovaná,“ zní stanovisko získané pro

členy i nečleny ČUKu GAGem přímo od organizátorů. Pokud tomu dobře rozumíme, můžete jednu z takto publikovaných prací „obklopit“ ještě třeba čtveřicí dalších, které se vám povedly, ale nebylo kde je uplatnit. A máte velkou příležitost tak své obrázky vystavit na letošní výstavě pořádané v Praze a někdy poté putující i po dalších místech v ČR. /g/

Zemřel Radvít Novák

Radvít Novák, původně herec pražského DJW, do loňského roku četl *Zprávy* na stanici ČRo 6, zemřel na sklonku roku 2015. Oznámila to pouze jeho domovská stanice, ale vzpomenout na to by neměly jen bulvární listy (Radvít byl prvním manželem Dagmar Veškrnové a otcem její dcery) ale také přátelé humoru. Byl to *Radvít Novák*, co dělal léta pro humornou stránku **Svobodného Slova** krátké rozhovory se zajímavými osobami, jejichž karikatury pro **Kvítko** tvořil Václav Teichmann. Dnešní karikaturista deníku MfDNES.

Celoroční zábava s Nepraktou

Také před letošním Novým rokem si každý, kdo má rád typickou zábavu nad Nepraktovými vtipy, mohl pořídít týdenní obrázkový kalendář 2016 autorů **Jiří Winter/Miloslav Švandrlík**. Ač jsou oba Nepraktové už dost dlouho po smrti, díky správcům firemního odkazu jejich tvorba ještě dlouho může bavit publikum - a to též díky každoročním a celoročním kalendářům. Krom této titulní kresby, kde si **svatobernardýnští záchranáři** vyměňují zkušenosti se „známými firmami“ - „**Jemu ani kapku, sestro, je to starý simulant!**“ jsme pro čtenáře GAGu vybrali jeden zaručený **retro-vtip** jako stvořený pro rubriku „Na ostny“ - **viz vedle!**

Kresby: **Neprakta**

Už to prasklo: Sex ve Čtyřlístku!

Nejde o silvestrovský anebo aprílový žert. I když to možná původně nějak tak bylo. Kreslíř **Bohumil Fencel**, spolupracující s redakcí časopisu **Čtyřlístek**, umístil do seriálu **Binky kontra T-max** v jednom z loňských podzimních čísel malé kresby postav užívajících si sex. Odhalení takto „zavirovaného“ komiksu přišlo až nyní a redakce o Fencle ztratila zájem. Vydavatelství se čtenářům omluvilo. (mfd)

Poslední Vladimír Renčín v Mf DNES - obrázek beze slov (viz níže!)

Začalo to jaksí zčista jasna z podzimu, ale ještě na podzim to skončilo. Od pondělí do soboty se v obvyklých přílohách deníku MfDNES na konci sešitů objevil kreslený vtíp klasika českého kresleného humoru. Po domluvě s autorem a nakladatelstvím *Eminent* se tak čtenáři i nadále mohli smát s *Renčínem*, ačkoliv ze zdravotních důvodů už nekreslí. Více o tom příště.

TAK UŽ TO CHODÍ
Struhadlo sýru dalo
lásku svou celičkou.
Sýru to bylo málo
a utekl mu s pánevčkou.
Struhadlo ostrouhalo.

Letěl tady brundibár,
uvažoval o pí ár.
Když tě nikdo nepíará
/hudrovala jeho stará/
co je to pak za život.
Bez pí ár mít čmeláka
to mne tedy neláká,
podám žádost o rozvod.

O pár let starší Renčínův kolega stále kreslí - **Miroslav Barták** píše též verše (viz výše!)

O vtip roku!

Také v roce 2016 se mohou autoři kreslených vtipů účastnit celoročního klání o *Karikaturistu měsíce* (ledna, února... atd) a nakonec i *Autora roku*. Soutěž připravuje **Marek Simon** místo předseda ČUKu. Na následujících webadresách lze najít dva články, které dle našeho zpravodaje **J. K.** informují o závěrečném kole loňského roku. ®

Článek na **iDnes** - ten je trochu překroucený: http://kultura.zpravy.idnes.cz/karikatura-roku-uprchlici-dcb-vytvarne-umeni.aspx?c=A151202_161023_vytvarne-umeni_kiz Článek na **Eurozprávách**, který je fakticky přesnější: <http://kultura.eurozpravy.cz/umeni/138758-karikaturistou-roku-2015-se-stal-marek-simon/>

Glosa / Dvakrát v novinách o slavných karikaturistech - a dvakrát rozpaky!

Někdy si říkám, co si asi tak mysleli lidé z generace mých rodičů a prarodičů, když jsem publikoval své první články v novinách (a časopisech). Přivádí mne na to články v dnešním periodickém tisku, psané evidentně autory v obdobném věku, jako já tehdy. Je to až hrůza, když si člověk uvědomí, že mne v roce 1968 dělilo od konce 1. světové války jen půl století. A jak mají dnešní třicátníci vědět ty souvislosti, příčiny a následky, které pro můj život byly tehdy zcela zásadního charakteru? Novinář narozený v roce 1985 totiž má dnes za sebou rok 1968 také málem o padesát let! A já vím, že i ta 2. světová pro mne byla dost stará historie - narodil jsem se těsně po *Atentátu* - natož ta *Velká válka* mých dědečků...

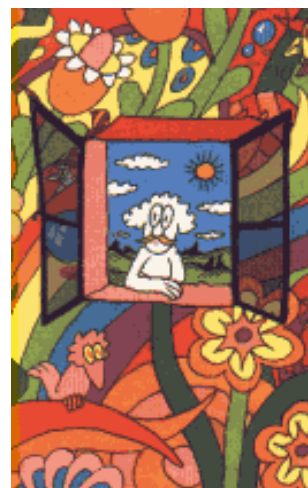
Tuto úvahu předesílám následujícím stížnostem na dnešní novináře, či jejich informátory, které jsem opět už po několikáté přistihl v jakési nevědomosti o „zásadních“ věcech týkajících se kresleného humoru. Tak 4. ledna jsem se dočetl v *MfDNESu* o tom, že „*Tančící dům ovládnou králičí z klobouku*“. Jasně, mladá redakorka kulturní rubriky ví *prdlajs* o velkém mistru angažovaného, neboť podřývavého kresleného humoru za „*totáče*“. Zato zná z dětství večerníčky... A text o *Galerii Tančící dům* proto zní: „...**do tohoto plánu zapadá expozice populárního ilustrátora a karikaturisty Vladimíra Jiráka, která mj. představí originály z příběhů o králičích z klobouku nebo Patovi a Matovi. Chybět nebudou ani kreslené vtipy, které Jiránek publikoval v časopise Dikobraz.**“

Ach ouvej! Proč se nezeptá, aby se dozvěděla, že **Jiránek** celá dlouhá léta s *Dikobrazem* válčil, že ještě v roce 1969 připravoval vlastní časopis, který by komunistickému týdeníku konkuroval. Že právě v *Dikobrazu* dlouhá léta nesměl tisknout, že on to byl, kdo vedl s *Honzou Vyčítalem* bojkot, který počátkem roku 1990 způsobil velké personální změny v jeho vedení. A že Jirákovy nejlepší kresby vycházely v *Mladém světě* a pak v *Lidových novinách*...

Aby toho nebylo málo, hned na druhý den další *pecka*. V čekárně ordinace nalezený výtisk deníku *Metro* z 5. ledna mně padly hned do oka snímky s figurkami **Standy Holého**. Muff a pod ním samozřejmě také jeho *Jů* a *Hele*. A dočetl jsem se: V těchto dnech slaví legendární dětský pořad *Studio Kamarád* 35 let. Jeho otcem je...“ atd, atd. Jména tvůrců? Krom redaktora *Jiřího Chalupy* samozřejmě: „**Nezapomenutelní jsou Jů a Hele, jimž svůj hlas propůjčují Jiří Lábus a Ota Jirák. Dalšími oblíbenými postavičkami byli Harry Šoumen nebo zlobivý Muff.**“ Text: **ČTK**. A zase - o *Standovi*, který svým neopakovatelným stylem (odvozeným od „*Žluté ponorky*“) od počátku udělal z pořadu bombu - nic. Navrhl a byl autorem všech loutek, veškerého pozadí a popředí, v němž se pořad odbýval. Jako vždy zmínění ti nejhlučnější a také obecně nejznámější spolupracovníci, kteří chodí do práce přečíst či přehulákat to, co pro ně autoři vymyslí a napíší. A že to byl **Stanislav Holý**, kdo byl spolu s dramaturgem tím nejdůležitějším při takové přípravě a pak úspěšném vysílání, to se jaksí neví. Právě Holý s Jirákem na zadní straně MS tvořili jeden z důležitých ostrůvků, patřili k lidem, kteří rozdávali inteligentní radost v šedi hnusných 70. let...

Tak - teď jsem se vypovídal a ten text uvozující odstavec mne snad ochrání před podezřením, že jsem holt starý kverulant a že mladým patří dnes svět! Jasně, patří, ale měli by si nejdřív *vygooglovat*, jak to tenkrát všechno bylo, sakra! A my bychom neměli rezignovat na to, aby toho měli pod hbitýma palečkama co nejvíc správného ke googlování. **/H/**

Kresba: **Stanislav Holý**, výtvarník *Studia Kamarád* - **autoportrét** (GAG č. 74 / 31. 8. 2004)

Major = vernisáž, výstava, album nejen vtípů „Když múzy trpí“

V sobotu se *Pavel Vorel* sešel se svými a rodinnými přáteli. Splnil tak přání své ženy, která až do poslední chvíle bojovala se zlou nemocí, aby mohla s Majorem oslavit jeho šedesátiny. Nestihla to.

I proto měla tato událost v žižkovském podniku *Mezzoforte* zvláštní atmosféru - jako by tu byla *Majda* s námi, se svým mužem a jejich synem *Petrem*. Vždyť to byla ona, která ještě před pár týdny ve zde křtěné publikaci o 86 stranách dělala korektury! Pokud si myslíte, že s texty u alba kreslených vtípů není zrovna moc práce, je to velká mýlka. Nejen G-men byl zaskočen, když zjistil, že publikace obsahuje desítky Majorových čtyřverší, jimž se věnuje pěknou řadu let. Podtitul: **Kresby a poezie 1955 - 2015**.

Už jen úvodní řádky plní několik stran - aby byl umělec a zároveň producent představen ze všech stran. Slovo tu mají *Ivan Hanousek*, dlouhatánskou básní z roku 1982 se tu připomíná *Kobra*, projevem k výstavě v Jindřichově Hradci v roce 1998 *Michal Jupp Konečný* i Dr. *Vladislav Hanák*, jenž v katalogu rovněž otištěném proslovu z Karlovic v roce 2005 zkombinoval prózu i poesii... Pak samozřejmě ve svazku nabírají převahu barevná díla autora, aby se k nim až od strany 49 připojily i zmíněné verše - zprvu decentně, ale od str. 79 už v plné síle. A je to síla, to nám věřte.

Možná proto, že je **Pavel Major Vorel** tak upřímný, či tak příjemně přímý, nazval svazek „**Když múzy trpí**“. Tedy v množném čísle, abychom mohli hádat, která z obou múz, zde atakovaných, utrpí více.

Vlevo sedí zpěvačka *Zuzana Stírká* a stojí její manžel *Bernie*, ten s těma křídly není anděl, ale *Jim z Nezmarů* (*Pavel Drengubák*) ten druhý, co drží oběť u krku, je *Karel Švarc*. Nu a ten uprostřed je korunovaný... **Major**

Návštěvníci sobotního dlouhého večera plného pití, jídla, hudby, zpěvu, dokonce i tance se k trpení neměli, povzbuzeni vtipnými slovy řečníků v čele s populárním *Vítem Hrabánkem* (znáte ho ne z televize, ale z Ratají nad Sázavou č. 14) se bavili i během rozbalování dárků, z nichž ten největší - ádler - měl **velké rozpětí křídel (na obr.!)** a hodně se proto debatovalo kudy asi z restaurace vylétí a jak vysoko k těm dvěma nedřevěným Vorlům poletí... Aspoň

když jsme s manželi *Bartákovými* z místa odcházeli, Major ještě zdaleka dřevěný nebyl... Místo dlouhých řečí a přání k 60. narozeninám jen konstatujeme, že výstava je pěkně instalována, že v úterý následovala vernisáž pro veřejnost včetně karikaturistů - přišlo se jich podívat osm a rádi si odnášeli i zmíněný katalog. A pro ostatní přidáváme aspoň pár vystavených kousků, pár fotek a také **dva texty o Majorovi** a příběhu jeho jména... Nádavkem ještě nabízáme Hanouskovo úvodní slovo, jež začíná „*Milý Majore!*“ a končí „*Díky Vorle!*“.

Pavel Major Vorel *27. 12. 1955

Narodil se v Praze - Braníku jako syn elektromontéra a prodavačky. Své dětství prožil právě na této pražské periferii, kde nastoupil i do základní školy.

V roce 1968 spolu s rodiči a bratrem vycestoval do USA, kde strávil dva roky. Po návratu do vlasti dokončil v roce 1971 povinnou školní docházku na břevnovském Hládkově. Vyučil se dřevomodelářem v ČKD slévárny a následně večerně vystudoval Střední průmyslovou školu strojní. Po maturitě nastoupil na podnikové ředitelství Družstevního podniku výpočetní techniky jako referent investiční výstavby a stavební dozor investora. V rámci podniku přešel do oddělení technického rozvoje a pracoval v Technocentru jako referent školícího střediska pro práci na PC. Po revoluci začal na půl úvazku a později naplno pracovat jako manažer časopisu *Folk a Country*, kde měl na starost výrobu, distribuci a komunikaci s inzerenty. V agentuře *FOLK a Country* nakonec pracoval až do roku 2011. Od roku 2012 zastává funkci výkonného ředitele rádia *Samson*.

K výtvarnému umění měl blízko již od dětství a to především díky svému otci, který amatérsky maloval a kreslil a také jako vnuk akademického malíře Josefa Vorla.

Jako člen a později místopředseda *Folk a Country* Klubu se organizačně podílel na pořádání festivalů *Porta*, *Svojšický Slunovrat*, *Svojšický Letorost*, *Krumlovský Letokruh*, *Jamboree Strakonice*, *Country Rumpál*, *Dvorana Folk a Country*, *Zahrada*, *Setkání* a řady dalších. Jako pořadatel pracoval v *Malostranské besedě* a v *Klubu na Petynce*.

V *Malostranské besedě* měl v roce 1982, především díky statečnosti pořadatele *Salónů kresleného humoru Josefa Kobry Kučery* i svoji první autorskou výstavu. Ta ho přivedla do společnosti velkých karikaturistů a on se začal kreslenému humoru věnovat intenzivněji. Po revoluci se stal členem *České unie karikaturistů* a zakládajícím členem a viceprezidentem *FECO Klubu ČR* (součást mezinárodní organizace karikaturistů - *Federation of Cartoonist Organizations*).

V *Malostranské besedě* se seznámil i se svojí ženou *Majdou*, která zde pracovala jako garderobiérka divadla *Lucerna* a kterou v roce 1987 pojal za svoji manželku. V roce 1997 se jim narodil syn *Petr* a v roce 2008 přibyl do rodiny další člen - kočka *Sofie*.

Jako karikaturista získal Major několik ocenění jak v tuzemsku, tak v zahraničí.

Samostatně vystavoval: Praha - *Malostranská beseda* 1982, 1984, 1986, 1996, 1998, 2000, *Smiřice* 1985, *Jindřichův Hradec* 1998, *Písek* 1999, *Turnov* 1999, *Pardubice* 2003, *Karlovice* 2005, *Opava* 2005, *Dolní Skrýčov* 2006, *Rataje nad Sázavou* 2007, 2011, *Strakonice* 2008, Praha - *kavárna Mezzoforte* 2016.

Účastnil se a stále se účastní řady společných výstav s *Českou unií karikaturistů* a *FECO Klubem*.

Současné volnočasové aktivity: rodina, motocykl, příroda, koně, chata, vymýšlení blbostí. (M. M.)

Kresby: **Pavel Vorel**

Jak jsem se stal Majorem

Odhaduji to tak na rok 1974 až pět, tedy lépe řečeno na přelom těchto dvou roků, kdy jsme se s kamarády *Pavlem Sudou*, *Milanem Roubíčkem*, *Pavlem Jačkou* a *Ivanem Lamačem* (bylo nás pět, bydleli jsme společně na internátu, hráli divadlo a dělali spolu spoustu jiných věcí) rozhodli strávit

silvestrovský večer ve společnosti opuštěných zralých žen v prostředí Malokarpatské vinárny. Bylo nám tenkrát devatenáct a tak dostal rezervaci stolu na starost světem protřelý a hlavně o dva roky starší Pavel Suda. Zařízeno. Bylo dohodnuto, že se 31. prosince v sedm večer sejdem přímo na místě.

Zřejmě proto, že se u mě začaly v odpoledních hodinách projevovat abstinenční příznaky, dorazil jsem do vinárny dlouho před sedmou jako první a to myslím jako tak, že úplně první. Personálu jsem oznámil, že máme s přáteli rezervaci stolu na silvestrovskou veselici a že jsem tady. Dozvěděl jsem se, že jediná rezervace ve vinárně, bylo tam asi dvanáct stolů, je na jméno major Mladějovský a jestli je to tak v pořádku. Zaujal jsem vojenský postoj, zsalutoval a pravil v pořádku, major Mladějovský k vašim službám. Když kamarádi dorazili, oslovovala mne již celá vinárna i přes mé zjevné mládí pane majore a já si připadal asi jako Gagarin v dobách největší slávy. Později mi došlo, že v dozvucích doby generála Šejny zřejmě lidem připadala hodnota majora mému věku přiměřená. Překvapivě nebyli po příchodu překvapeni moji kamarádi a já se měl vbrzku dozvědět proč. Kamarád Suda, který byl líný zajistit rezervaci osobní návštěvou podniku, volil rezervaci po telefonu a protože se bál, že jeho rezervace nebude brána personálem příliš vážně, rozhodl se dodat objednavce důležitosti a rezervoval stůl na jméno major Mladějovský. Jak nám řekl, jméno mu utkvělo v mysli ze sledování nějakého televizního seriálu, já si myslím, že to byli Chalupáři, ale to už dnes není důležité. Důležité je to, že mi tak začali říkat i moji kamarádi a přátelé a i já začal jako Major podepisovat své básně a obrázky, abych tak ušetřil rodinu veřejné ostudy a hanby, což ostatně dělám dodnes.

Funguje to, dodnes nezná mé pravé jméno celá řada kamarádů a známých a moje žena Majda se ho po čtyřleté známosti dozvěděla vlastně až z úst oddávajícího. Snad proto mi dodnes i v intimních chvílích říká Majore. Syn mi říká táto, ale jak dlouho mu to asi vydrží?

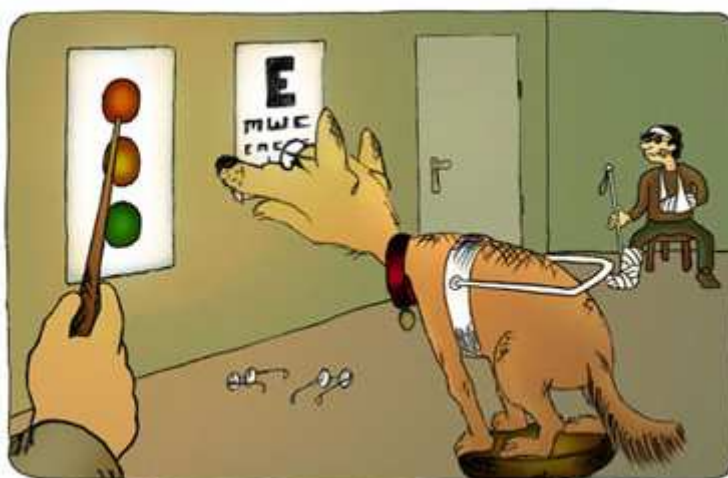
Pavel Vorel

Major s.r.o. zumem omezeným

Milý Majore!

Dovol nejprve, abych ti popřál ne k narozeninám, byť budou kulaté, ale hlavně k rodině, která ti dopřála tuhle knížku – a výstavu. My, kteří trpíme podobnou úchylkou, že marníme čas takovou hloupou zálibou*), jakou je kreslená a podobná legrace**), víme, že jsme si vybrali dobře! Není mnoho manželek, družek, ba ani milenek, které by to ustály. A dlouhodobě. Přece jen převažují typy rodin, kde manžel kdesi máká jako ďábel***) a žena se těší, že jednou, až budou v tom novém domě s bazénem, začne se muž věnovat sekání trávníku – a své družce ověšené brilianty. Ha ha! Tak to nefunguje, mužské štěstí vypadá rozhodně jinak. Náš model není obvyklý, ale pár takových úžasných dvojic známe. Konečně takový Kobra, který by o tobě uměl napsat mnoho vtípného z oblastí, které šly kolem mne, také žil doma v symbióze, která mu umožnila věnovat se až do smrti autorům výtvarné legrace.

Karikaturisté této země, což je ohrožený druh, vědí, že chtějí na ironickém rýpalovi Hanouskovi napsat hezké slovo do svého katalogu – to je dost o přes pu-su****). Dokonce asi znáš jednoho, který nakonec několikrát u mne urgovaný – konečně hotový text - raději zahodil. A poprosil o úvodní pochvalu citlivější bytost.

Takže – už jsi pochopil, že tady si moc hezkých slov o sobě nepřečteš. Proč jsem ti tedy tohle psaní slíbil? Samozřejmě i proto, že jsem samolibý ubožák****), kterého těší, že si tenhle svazek přidá do vybraného regálu. A taky proto, že jsem si řekl, že dělám správně. Proč? Protože jsi pro mne fajn chlapík, spolehlivý ve všem, na čem se s kým domluvíš – dodnes všude uvádím jako příklad úžasnou mezinárodní soutěž a výstavu kreslených vtipů k výročí Bitvy u Slavkova (*Austerlitz*). Byla to docela odvaha – v Brně nic takového dosud nebylo a tak se někteří báli, aby to nebylo spíš Waterloo! Ač to v programu bylo uvedeno jako akce karikaturistů a FECO.cz, šlo o výhradně tvou spanilou jízdu, brilantní manažerský kousek, kde vše bez chybičky klaplo. Cizí i naši autoři a spolupořadatelé se dodnes těší z pěkného katalogu i cen. Klobouk dolů.

Představoval jsem si tohle psaní asi takhle: prohlídnou si všechny tyhle vtipy*****), pár jich nepochopím, pár jich pochválím a odbočím do dějin Malostranské besedy, tedy místa, kde jsme se nejčastěji potkávali na Salonech kresleného humoru. Přidám žertovnou vložku o tom, jak jsem zjistil, že se Major nejmenuje Major. No jo, jenže já jsem až moc pozdě zjistil, že veselé kresby jsou jen částí tohoto výživného svazku. A že jsi žil, pro mne utajeným, životem autora vtipných čtyřverší. No to byla rána – a ještě ke všemu jsem musel pozřít všechny ty básničky naráz. Přiznám se, že mne napadlo, že se ti pomstím a že ti oplatím stejně – mými rýmy. Skončil jsem však v tom fofru hned u prvního (nepřej si ho číst).

Tak jsem od myšlenky ustoupil. Došlo mi, že po tom, co jsem tu napsal, by to vypadalo, že se vyhýbám rozboru tvých obrázků. Jenže tak to není. Tento soubor vtipů, i přes velkou různorodost (ani ne stylu kresby jako typu humoru) je zajímavý právě v tom, že je vlastně cenným dokumentem o současné a zřejmě dost dlouhé etapě tvé tvorby. Uvědomil jsem si, že tak ucelenou představu jsem o ní opravdu neměl. Pamatuji si několik obrázků beze slov, které jsme zařazovali do různých katalogů společných výstav. A vzpomínám si dobře na tu tvou první vernisáž v MB, kde tě Kobra uvedl jako zajímavý příklad amatéra, začátečníka; s tím, že máš ale dobré nápady, často dokonce z ranku “černého” humoru.

No a to ti, milý Majore, zůstalo. Místo jednoduché černé linky na bílém papíru nyní vystavuješ pestré, až plnobarevné obrázky, s rámečky naznačujícími, že jde o litografie. Což je samo o sobě taky dobrý fór. Pokud jde o vtip, pochopil jsi to hlavní – totiž jak vzniká humor, jak se staví pointa. Nic na tom nemění, že původní jednoduchý námět proženeš grafickým programem v počítači. Co je to a jak vzniká humor? Někomu to nedejde nikdy, jinému se to podaří jen někdy a často náhodou. Ty to máš vrozené a navíc často holduješ tvorbě vtipů beze slov, což je vyšší třída v žánru “cartoon”. Přitom se ale nevyhýbáš humoru, který je lidový, lepší termín je “srozumitelný”. Někdy své kresbě pomůžeš i názvem, který je v kontrapunktu s obsahem. To je podstatné, protože základ je stále stejný, člověk se stárnutím moc nemění, jen nabývá na zkušenosti a zručnosti. To se nám pak hodí v závěrečné fázi senility.

Situace v českém kresleném humoru je jiná, než když jsme začínali. Na chudičkém mediálním trhu zbylo místo pro tři čtyři autory, tvrdé dělníky aktuální portrétní karikatury. Slavná generace autorů z 60. let (min. stol.) odchází, nových autorů není mnoho a navíc – na internetu, kde se prohánějí jaksi bez sebekontroly – dělají spíš ostudu našemu kumštu, než aby bavili chytřejší publikum. A tak nám vlastně zbývá pochlubit se tvorbou na výstavách. V mnohém je to příjemnější než neosobní internet. Konečně: Už nesedáme denně ve stejných hospodách a proto je vernisáž výstavy úžasnou příležitostí setkat se s přáteli, které zrovna často nevidáme.

Majore, končím, jako jsem začal, něčím osobním. Patřím k těm, kteří si nepotrpí na i-četbu či e-knihy. Odnést si domů knížku pěkně vytištěnou a plnou legračních obrázků (navíc s mým textem!) je fakt bezvadný pocit.

Takže díky, Vorle!

Ivan Hanousek (Foto: **Jan Koutek** a **Jana Drengubáková**)

*) píčovinou / **) sranda / ***) čuras / ****) o držku / *****) hovado / *****) všechny tyto hvězdičky jsem do textu přidal až dodatečně, když jsem si znovu projel Majorovy obrázky. A jelikož jsem si ověřil, že všechny nejsou dítkám ze základní školy, doplňuji o možnost možné varianty ve výrazivu pro dospělé publikum. Doufám, že lépe korespondují s dotyčnou částí autorovy tvorby. I. H.

Na úvodním panelu výstavy se autor představuje i se ženou a s obálkou své knihy...

Výstava **Když múzy trpí** potrvá do 27. února 2016. Otevřena je denně mezi 11 a 18 hodinou v žižkovské kavárně **Mezzo-forte**, Roháčova 26. Vchody z ulic Sabínova a českobratrská

Ze světa / Polsko, Francie, Irán, Anglie, USA

Paříž v den prvního výročí vyraždění redakce satirického časopisu

Paříž. Shromážděním na náměstí Republiky vyvrcholil týden pietních akcí k výročí teroristických útoků. Atentáty z ledna 2015, které uvrhly Francii do nové éry ohrožení radikálními islamisty, si vyžádaly celkem 17 obětí. Dalších 130 životů si vyžádaly listopadové útoky džihádistů. Pamětní desku obětem atentátů odhalili prezident *François Hollande* a pařížská starostka *Anne Hidalgo*.

Zdroj: http://zpravy.idnes.cz/v-parizi-vyvrcholil-tyden-piety-s-obetmi-atentatu-fs9/zahranicni.aspx?c=A160110_132001_zahranicni_ert

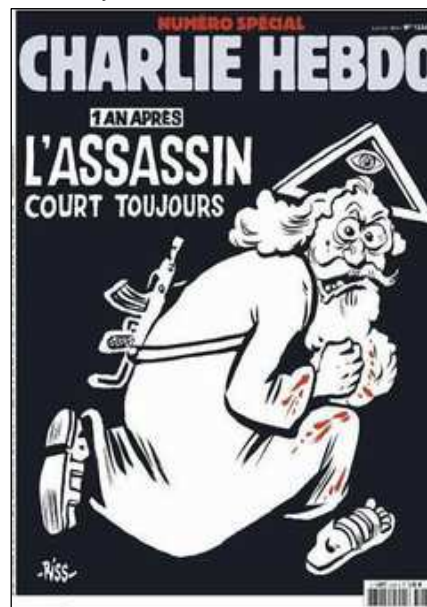
Charlie hebdo vyváženě: Po Prorokovi i Pánbu...

Milion výtisků **zvláštního vydání** francouzského satirického časopisu *Charlie Hebdo*, které vyšlo ve středu u příležitosti prvního výročí teroristického útoku proti jeho redakci, se již prodal a připravuje se dodatečný náklad.

„Ve snaze vyhovět větší poptávce, *Charlie Hebdo* v sobotu dodá do stánek nové výtisky nad rámec původního milionu,“ uvedla podle agentury AFP redakce v prohlášení.

V jiných týdnech prodá list asi **280.000** výtisků.

Dvojitě vydání s **32 stranami** namísto obvyklých 16 se od středy prodávalo po celém světě. Na titulní stránce je zobrazen křesťanský Bůh s krví potřísněnými končetinami a vousy a se zbraní na zádech. Titulek pod názvem časopisu hlásá:

„Rok poté: Vrah je stále na útěku.“

Kritice náboženství i náboženského fanatismu se věnují i další kresby a karikatury zvláštního vydání.

Dva francouzští džihádisté **7. ledna 2015** postříleli v pařížském sídle časopisu 12 lidí včetně několika karikaturistů a redaktorů. Útočníci tvrdili, že tak chtěli potrestat *Charlie Hebdo* za jeho karikatury proroka Mohameda.

Nové číslo *Charlie Hebdo* však nepotěšilo Vatikán, dle představitelů církve jde o urážku.

„*Charlie Hebdo* dokazuje paradox dnešního světa, kdy je společnost stále více politicky korektní a to skoro až absurdně, přitom nechce respektovat víru lidí v Boha, nehledě na náboženství,“ napsali v *L'Osservatore Romano*, oficiálních novinách Vatikánu.

Kresby z *Charlie Hebdo* (Francie): **CoCo a Wolinski**

Snímky zavražděných karikaturistů na minulých straně: web **Miroslawa Hajnose**.

Polský kalendář komiks

Kreslený humor a komiks k sobě mají blíže, než by se z odděleného světa autorů mohlo zdát. Potvrzuje to obal v Polsku v prosinci vydaného kalendáře s názvem **KALENDARZ KOMIKSOWY 2016**. Barvy i styl kreseb působí vesele, i když jména tuctu autorů nejsou zrovna proslulá mezi autory vtipů... Formát A3, lesklý 250-gramový papír a malý náklad 300 výtisků činí z kalendáře především pěkný sběratelský kousek.

To, co zde není vidět, je podstatné: v kalendariu je v příslušném měsíci opatřeno pro svět komiksu důležitými údaji - třeba daty narozenin či úmrtí významných autorů, daty prvních vydání komiksů anebo komiksových časopisů. Nechybí ani praktická část - jména běžného kalendáře včetně svátků. Kalendář lze získat na internetu a na komiksových festivalech. (mh)

Opice vzplanou v Argentině

Možná na až polovině zahraničních p. f. 2016, které jsme dostali, překvapila přítomnost opic. Vysvětlení se ukázalo prosté - v Číně nastávající rok je Rokem „hořící opice“. Také známé argentinské **Museum of Graphic Humor „Diogenes Taborda“** uspořádalo výstavu kreslených vtípů s tímto námětem. Výstavu **“Tribute to the Year of the Monkey Fire!”** uvidí návštěvníci mezi **2. a 28. únorem**. Pokud by náš autor chtěl být aspoň svým dílem u toho, musí kresbu (max. 3 kusy) poslat do konce ledna ve velikosti 30x40 cm, formát .jpg a 300 dpi na adresu: volpestessens@gmail.com.

Americká a britské ceny roku 2015 za novinové karikatury

USA:

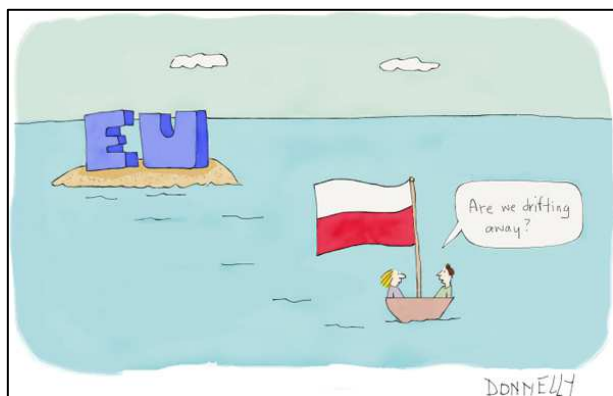
Prestížní **Pulitzerovu cenu** za novinový kreslený humor (editorial cartoon) udílenou ve Spojených státech amerických, získal v roce **2015 Adam Zyglis** za vtipy publikované v „*The Buffalo News*“.

Velká Británie:

Britskou **Political Cartoon of the Year 2015** obdržel **Peter Brookes** z *The Times*. Druhé místo obsadil **Bob Moran** z *Daily Telegraph*. Zatímto v této kategorii se vybírají konkrétní vtipy, v další kategorii se oceňují autoři. Takže titul **Political Cartoonist of the Year 2015** získal **Steve Bell** za kresby pro *The Guardian*. Více o tom a všechna oceněná díla najdete na: <http://www.ellwoodatfieldgallery.com/index.php>

Ve francouzském sídle Evropského parlamentu ve **Štrasburku** v polovině prosince minulého roku krátce vystavovali vybraní autoři ze všech 28 států Euvropské unie. Umělci tam přijeli na pozvání sdružení „Cartoons for Peace“ a nabídli poslancům své kresby na výstavě s názvem **„Cartoons for Human Rights“**.

Mezi autory jsme našli dost známých jmen: Ivailo Cvetkov (Bulharsko), Damir Novak (Chorvatsko), Bretislav Kovarik (Čechy), Plantu (Francie), Michael Kountouris (Řecko), Gatto (Itálie), Gatis Sluka (Lotyšsko), Vlaber (Litva), Jerzy Głuszek (Polsko), Cristina Sampaio (Portugalsko), Florian Crihana (Rumunsko), **Karol Cizmazia** (Slovensko) či Hans Riber (Švédsko).

Další anketa...

Evropské vydání magazínu **Politico** publikovalo nejlepší vtipy z novin v roce 2015 pod titulkem **„Best cartoons of 2015“**. Mezi autory z celkem devíti zemí není žádný Čech ani Slovák. Jak uvádí **Miroslaw Hajnos**, tak chybí i polský autor - ale Polsko se tu objevuje jako námět kresby od americké karikaturistky **Lizy Donnelly (viz!)** ze zmíněného **Politico.eu**.

Další obrázky jsou na straně <http://www.politico.eu/article/best-cartoons-of-2015/>

Hadi Heidari opět v iránském kriminálu

Poslední karikaturou, kterou iránský autor **Hadi Heidari** nakreslil před svým zatčením tamními „gardisty“ a opakovaným uvězněním v Teheranu, byla výtvarná reakce na teroristický útok v Paříži...

Odvažuji se myšlenky, že nejsem sám mezi myslícími lidmi, jejichž mínění o více než rok trvajícím exodu lidí ze zemí ležících na jih a jihovýchod od Evropy osciluje mezi obavami z přílivu neobvyklého množství osob odlišného civilizačního okruhu do Evropské unie - a lítostí nad osudem mnoha „běženců“ a soucitem s řadou konkrétních osob postižených absurdně nelítostnou válkou nebo náboženským útlakem v jejich vlasti. Dál v této úvaze nepokračuji, protože oba názorové proudy všudypřítomných diskusí na toto téma jsou po Evropě dostatečně známé a obě krajní polohy jsou mi hodně cizí. Jako téma je ovšem dějinná událost bez viditelného konce a zatím neznámých následků samozřejmým tématem karikaturistů. Aby také ne! Vybrali jsme pro GAG jen pár kreseb, které mají na situaci autentický pohled a neztrácejí při tom na vtipném nápadu. Přitom se

nemím v této věci ani zdaleka vzdát své osobní záliby v černém humoru, byť se někomu může zdát nepřipustným z hlediska jeho černobílého vidění světa. (ih)

Kresby - nahoře: **Denis Krasniqi** (Kosovo)

a dole: „**Ze zahraničního humoru**“... ale už v českém znění (z internetu)

Časopisy / Bumerang skončil číslem **7/2015** (a začal číslem **1/2016**)

V dnešním e-GAGu se dopouštíme velké zrady na čtenářích i našich zásadách, ale tuto rubriku pro velký nedostatek místa vypouštíme. Odkazujeme však na „náhradníky“ v rubrikách „**Ze světa**“ a „**Ze Slovenska**“, kde se píše kupř. o „športovém“ **Bumerangu**, jenž zdárně dobruslil až do závěru roku a **Fedor Vico** už má hotové číslo 1 roku letošního. **Mirek Hajnos** zase potvrdil na svém webu naše podezření, že **New Scorpion (Nový štír) Husseina Cakmaka** v turecké části Kypru nejspíš zhybnul i v elektronické verzi. Aspoň to tak vypadá - na příslušných cartoonistických webech stále dlí prastaříčká obálka „**Yeni Akrep**“ z půlky loňského roku. Víte-li kdo o tom více, dejte vědět. (red.)

Kdo je kdo / *Raymond Peynet* - Francie

Jednou z **nejzasloužilejších** (to jsem zvědav, jak to přeloží do turečtiny!) rubrik **Fena mizah** mezinárodního humoristického magazínu jsou „**Old Master cartoonists**“. Nic nového - ale potěší... (g)

Raymond Peynet (France)

16 Kasım 1908 Paris doğumlu Fransız karikatürçü ve ilüstratör Peynet, genellikle aşk ve müzik konularını işlediği çalışmalarıyla tanınır. Sanatçı çok sayıda kitap çizimleri, reklam panoları, hediyelik eşya tasarımları ve posta pulu çalışmaları yapmıştır. Yaşadığı dönemin tanınmış sanatçılarından olan Raymond Peynet 1999 yılında hayata gözlerini yumdu...

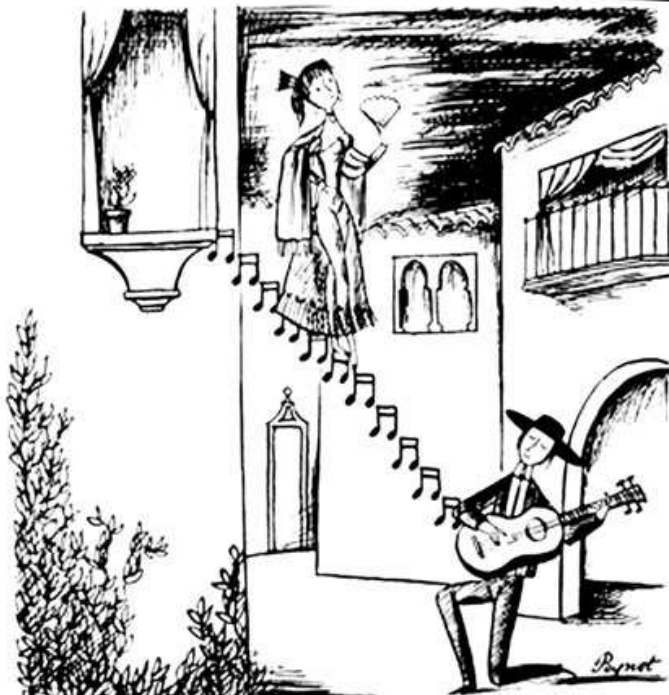
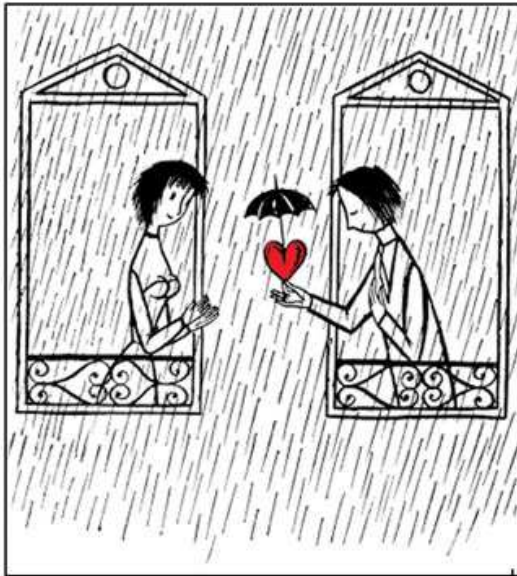
Peynet, often called by his own name, is a French cartoonist, born in Paris on 16 November 1908 and died on 14 January 1999 (90 years) in Mougins (Alpes-Maritimes). It is famous for having created in 1942 the love that drew on a variety of media, including stamps couple.

fena
mizah

international humor magazine 2013

dünyadan
eski
ustalar..

old master
cartoonists
from around the world

Kuriozita / Karty *Raymonda Peyneta*

Kdo by neznal autora dvojice milenců z nich On je básník a Ona... jak vidět, je královnou hodnou nejen jeho vřelého srdce... Ale i On je Jejím věčným králem a francouzský karikaturista Raymond Peynet králem či přímo papežem Lásky...

Kresby: *Raymond Peynet*

Kreslená něha francouzského výtvarníka působí v době surového nástupu doslovného sexu jako neobyčejně silná dívka čisté erotiky. Jak GAGu k tomu uvedl v příloženém psaní *Antonín Boháček*: „Patří mezi moje nejoblíbenější kreslíře, nelze ho napodobit, pouze okopírovat a vylepšit... *Je to krása kresby a myšlenky...* Je též autorem několika francouzských půvabných známek...“ Díky Tondo! (red.)

Sada 54 tarokových karet stojí jen 40 €

Kresby: *Raymond Peynet*

Asi všichni z nás, co lecos pamatujeme, ne-pamatujeme asi žádný rok bez Kobry.

Rok s Kobrou, anebo po čínském zlozvyku „Rok Kobry“, byl každý z těch, které následovaly krátce po zlomovém roce 1968, kdy jsme se (kdy jsem se) dozvěděli (a já osobně přesvědčil) o jeho existenci. A to hned hodně zásadním způsobem.

Pozoruhodný mladík, už tehdy vzhledu hodně nerudovského, mne pozval do kavárny Savarin, tehdy snad Domu pracujících v kultuře (či školství?) na vernisáž výstavy *Honzy Vyčítala*. Byla to vernisáž velice pěkná a výstava rovněž, vyšel k ní pěkný katalog, dokonce barevný, ofsetový, vlastně sbírka vtipů - dohromady věc dosud po mnoha stránkách nevídaná. Opravdu si zasloužila název Salon - a to jsme ještě nemohli tušit, že bude prvním ze stovek dalších. Ze Savarinu brzy podnikavého Josefa Kučeru vypoklonkovali... Ale se Salony pokoj nedal, následovaly ty v divadelním foyeru *Ateliéru* ve Spálence a - po už tehdy nám generačně nepatrně vzdálených, ale již známých karikaturistech jako byli Standa Holý anebo Mirek Barták, přišli na řadu i autoři teprve začínající - to už se Salony kresle-

ného humoru na dlouhá léta usadily na vůbec nejvhodnějším místě - v prostorném předsálí malého leč legendárního sálu *Malostranské besedy*. Leden býval obvykle ve znamení Kobrových narozenin, občas i s výstavou jeho grafických kousků.

Letos poprvé s ním nic slavit nemůžeme... Ale můžeme si na tomto místě zavzpomínat, jaké byly ty roky s Kobrou a připomenout, že ty nastávající budou už bez Kobry. **Ivan Hanousek**

Snímky: **Jan Plachetka** (Kobra zahajuje výstavu vtipných maleb *Pavla Matušky*)

OPROTI jednoduché „steinbergovské“ lince, kterou užívá celá řada našich autorů kresleného humoru, jsou kresby Josefa Kremláčka na první pohled zcela jiného rodu. Jako by své figurky vystřihoval z černého papíru. Ve skutečnosti jsou to však výrazně černobílé plošné kresby tuší. Ačkoliv se kresleným humorem Kremláček nezabývá soustavně [jeho velkým přáním do budoucna je ilustrovat dětské knížky], otiskuje už pět let své kresby v Mladém světě, Díkobrazu, Stadionu i jinde.

Jako kreslíř není ovšem tento třebíčský rodák žádný amatér. Je žákem prof. Hoffmeistera na UMPRÚM a členem nadrealistické brněnské skupiny Lacoste. Vystavoval s našimi předními karikaturisty na výstavě „Kresby k smíchu a pláči“ v Berlíně, zúčastnil se i mezinárodní výstavy surrealistické koláže v Brně, Českých Budějovicích a Gottwaldově a výstavy v Kruševci v Jugoslávii.
han

O neexistenci nějakého kompletního registru autorů kresleného humoru, kromě tenčího se seznamu členů ČUK, se obecně ví. Je to samozřejmě problém pro sběratele jejich originálních kreseb, protože hlavně starší generace - a to nejen sběratelů, ale i autorů vtipů - si moc neoblíbila svět internetu. Na druhé straně jsou to právě sběratelé, kteří jsou neocenitelným zdrojem informací o životě, respektive konci života některých autorů, na jejichž obrázky si sice vzpomínáme, ale o jejichž osudu víme pramálo. Náš magazín měl to štěstí, že se s námi spojil jeden z nich a poskytl nám tak neocenitelné informace. Věříme, že ještě lecos vypátrá - a zatím z nich pro GAG vybíráme:

+ Kremláček

22. 6. 2015 zemřel nečekaně ve věku 78 let **Josef Kremláček**. Jen tři dny před náhlou smrtí besedoval s malými čtenáři v Městské knihovně v Třebíči... Obsáhlý nekrolog a zajímavý rozhovor na www.kulturni-noviny.cz (Archiv-č.26/odešel ak.mal.Josef Kremláček). V rozhovoru mj. uvádí, že první kresbu mu zveřejnil v červenci 1960 časopis Mladý svět... Kremláček publikoval od poloviny 60. své vtipy v Díkobrazu a Mladém světě. Kvůli komunistické cenzuře po roce 1969 raději zvolil dráhu ilustrátora dětských pohádkových knížek, kde dosáhl mezinárodního renomé.

+ Mende

1. 9. 2015 nás také opustil **Walter Mende**, který kreslil vtipy pod značkou SMOLMEN. Doporučuji webovky, které spustila v březnu 2014 jeho dcera (www.waltermende-smolmen.webnode.cz). Autor nejspíš trpěl nějakým stihomamem, velkou nedůvěrou vůči neznámým lidem... Vůbec ho nezajímalo, že jeho tvorbu uznávám a obdivuji. Jeho dcera Marcela, s níž jsem v přátelském kontaktu ho marně přemlouvala, aby mi daroval malou kresbičku s autogramem. Podle jejích slov trpěl sice mnoha nemocemi, ale pořád každý den kreslil a maloval.

Průšková

Již v roce 2013 zemřela kreslířka a ilustrátorka (legendární seriál "Bivojova rytířská dobrodružství" - časopis Ohníček 1970-1975) **Eva PRŮŠKOVÁ** (*12. 1. 1932) - zpráva o její smrti se objevila na internetu až nyní.

Miroslav Bystřický, Veselí nad Moravou

Náš nový a vítaný zpravodaj přes osudy staré gardy tuzemských karikaturistů hledá spojení s některými autory anebo informace o jejich konci; ale konstatuje, že v pátrání moc nepokročil. Kdokoliv by mohl nějak pomoci, pište na adresu redakce e-GAGu, rádi je panu Bystřickému pošleme, Jde kupříkladu o tyto karikaturisty: **Vladimír Hlavín (narozen kdy? Žije ještě?) **Miloslav TOMAN** (narozen 1. 9. 1939) v 90. letech minulého století publikoval v Naší besedě.**

Výstřížek vlevo pochází ze čtrnáctideníku "**Universita Karlova**" (1966/67) - text **Ivana Hanouska** uvozoval dva **Kremláčkovy** vtipy na zadní stránce novin. Šéfredaktor **Jaromír Hořec**.

Z pošty / Hlavně vánočně-novoroční

Před koncem roku nejen ti obyčejní, prostí lidé, ale i **my umělci** či řemeslníci výtvarného humoru a také jeho příznivci, **máme zvláštní tendenci k něze**, sentimentu, v běžném roce naprosto nepředstavitelnému páchání dobra či **přání všeho nejlepšího** kde komu, včetně osob, o nichž bychom jinak dobrým slůvkem ani nezavadili. Takže nepřekvapí, když se v naší redakční poště objevila vlna jiné pošty; vesměs kladných názorů od všelikých dobráků. Ač jinak čtenáře GAGu pochvalnými anebo blahopřejnými listy od jiných abonentů neobtěžujeme, tentokrát - jak už řečeno, i my jsme jen lidé a ne bezcitné stroje na humor - pro tentokrát děláme výjimku. A vybíráme z pošty (samozřejmě bez povolení od autorů) aspoň pár vět; převážně k našemu magazínu, resp. jako milou reakci na naše „**ih p.f. 2016**“... (g)

Nejprve od karikaturistů:

GAG dorazil v pořádku a ještě moc díky za celoroční pravidelnou distribuci této "tiskoviny" :-). Do dalšího roku přeji vám i paní pevné zdraví a pohodu, aby už ty průsery trochu zvolnily. Poštou Vám ještě přijde karta PF, ale při této příležitosti důkuvzdání ještě tady přikládám péefku, co se to vlastně pořád může odehrávat na té mojí hoblici s přáním, ať vám po celý rok dílo roste k vaší i jeho spokojenosti. Příjemné svátky, **Miloš Kohlíček**

Děkuji za 12. číslo časopisu a přeji Vám všem i **e-GAGu hodně štěstí**, radostí dobrého jídla a pití a hlavně tuny nápadů i v novém roce 2016. **Karel Benetka**

Přeji Ti vše dobré, hodně zdraví, dobré nápady, **ať Ti to píše...**Děkuji za vše a měj se... a pozdravuj paní... ahojří **Jiří Hiršl**

Díky za GAG a vřelá slova v něm. Neskromně dodávám, že v roce 1991 jsem též získal hlavní cenu v soutěži časopisu Stadión EMIL 91 a na to jsem velice hrdý! Přeji hezké vánoční svátky, hodně zdraví a hlavně hodně elánu při vydávání **bezvadného GAGu**. **Pavel Kotyza**

Zdravím převelice a **děkuji za Gag**. Jsem konečně doma ze špitálu a snažím se rozhýbat svou starou kostru. Nové koleno bolí už jen trochu, jakmile vydržím déle sedět, dám se do čmárání. Pobyt ve špitále je jedna velká inspirace. Ach jooo. Klidný čas adventní přeji! **Vlasta Mlejnková**

Pane Hanousku, přeju Vám I všem Vašem blízkým... moc zdraví a pohody do nového roku 2016. Na **poděkování za GAG** nemám slov... Opatrujte se, zdravím moc paní Hanouskovou a někdy brzo ahoj se těší... **Ivana Valocká**

Ahoj Ivane, byl jsem až do teď na chaloupce, a já Vám též přeji vše dobré v Novém roce a zdraví k tomu samozřejmě nejlepší, ahojka a poslední Tvé **číslo GAGu bylo velice dobré** a dlouhéééé... **Pavel Starý**

Thanks. All the best,
Mrs. Irina IOSIP - visual artist
<http://irinaiosip.weebly.com/>
Founder & Editor of: Salt & Pepper Magazine
<http://saltandpepperm.blogspot.com>
Salt & Pepper Gallery
<http://saltandpeppergallery.blogspot.com>
e-mail: salt.pepper.g@gmail.com
International Salt & Pepper Satirical Art Salon
<http://1stsaltandpeppersalon.weebly.com/>
e-mail: salt.pepper.s1@gmail.com

Tedáááá! To je ale pracovitá osoba, že? Napísete si o ten opepřený a osolený magazín...?

A od zasvěcených příznivců kreslených vtípů:

Milý Ivane, srandisto a editore!

Děkuji Ti za nové číslo GaGu, které jsem právě prostudoval!

Trochu s problémy, neboť jsem si nedávno sám nainstaloval novou verzi Adobe Acrobat (PDF-formát), bohužel byla to chyba, ta stará byla jednodušší a rychlejší. Toto mě trápí. Sám to neumím vrátit, a tak musím čekat až, co řekne a přijde můj syn (správce sítě) a vyhodnotí tento můj pokrokový čin. Již minule mně napomínal: "Co je zadarmo, tak si sám nestahuj a neber."

Antonín Boháček

Děkuji za poštu i časopis. Jsem asi konzervativní, nové autory moc neberu. Poté, co odešel nedostizhý *Vladimír Jiránek*, tak sleduji *Václava Teichmanna*. Občas i *Vladimíra Renčina*, **Cortese***) nebo *Slívu*. S pozdravem

J. Reznicek, Praha -

dlouholetý (platonický) příznivec *krhu*, nyní se to nazývá každou chvílí jinak...

*) Kresba **Cortese** (o jeho existenci jsme se - trapně!)- dozvěděli až z tohoto dopisu - pochází z *Lidových novin*, kam autor přispívá na zadní stranu (*Poslední slovo*)

Děk za zasílání GAG-ů. Přeji klidné Vánoce a vše dobré v r. 2016. Přidávám inspirativní návod na **novoroční úklid**, který Michal nakreslil už před 20ti lety... / **viz obr. dole!** /

Alena Borková (matka *Michala Hrdého*)

A ještě z pošty mimo téma přání...:

Nepřaktově zase pohromadě (i s příbuzenstvem)

Podařilo se mi zjistit, kde skončila *Bedřichova* nejmladší sestra *Marie* (jejíž urna chyběla v rodinném hrobě, který jsem stěhovala ze hřbitova "U Matěje" na *Olšany*) a není to veselé zjištění. Tato vzdělaná a šarmantní dáma je pochována společně s mnoha pražskými bezdomovci ve společném hrobě na

Olšanech. Tam se jejich pozůstatky neukládají v urnách, ale vysypávají na hromadu. A tak už jí nikdo nikdy nenajde. Nechala jsem jí tedy zhotovit malou mramorovou náhrobní desku, na které bude (kromě jména a data narození a úmrtí) napsáno "In memoriam" a kterou umístíme na hrob, kde společně s **Jiřím Winterem** (a jeho rodinou) leží celá rodina **Bedřicha Kopečného**. Psali jste o tom minulý rok v *Gagu*. **Daniela Pavlatová** (*Winterová*)

Milý pane *Hanousku*, přeji Vám poklidné prožití vánočních svátků, mnoho zdraví a radosti do nového roku 2016! Váš e-GAG mi nechodí, budu rád, když mi ho budete pravidelně posílat. Pravdivé životopisné údaje, data narození či úmrtí autorů bez chyb a omylů: to je v dnešní uspěchané době velký problém. Odborných knih a katalogů je pomálu, informovanost kulturních médií je okrajová až mizivá...

Miroslav Bystřický, Veselí nad Moravou

MČ Praha 8 a ČUK
zvou na
výstavu kresleného
humoru
„Svatby a vítání
na Libeňském zámku“

Zahájení
(vstup s pozvánkou):
Úterý 2. 2. 2016 v 17:00 h
Trvání výstavy:
3. 2. – 22. 3. 2016
(vstup zdarma)
Libeňský zámek
Zenklova 35 Praha 8 –
Libeň
Otevřeno:
po a st: 8:00–18:00
út a čt: 8:00–15:30
pá: 8:00–15:00
so, ne a svátky: zavřeno
Kresba: **Jan Tomaschoff**

Pivní tramvaj zve na historickou projížďku pivní tramvají spojenou se vzpomínáním na jejího tvůrce i strojvůdce **Igora Ševčíka**. Koná se 13. února - což je sobota a sraz je na konečné tramvaje číslo 11 na východním konci Prahy po 14. hodině!
Zve **Katka Š.**

To tu ještě nebylo: družba humoristických časopisů!

Uvnitř, kdesi v hlubinách tohoto vydání e-GAG-magazínu se píše o ilustrátorce **Seifertové**. A my si ji tady můžeme ukázat na snímku z časů, kdy sedala Vrána k Vráně. Dělo se tak na stránkách časopisu Sorry. A víte, co je ještě zajímavější? Že jak zmíněné **Sorry**, tak slovenský časopis **Bumerang** povstaly po dlouhých letech z mrtvých - i sám **Hičkok** by čubrněl, co svedli Fefík a Vico!!!
A nejen to - navíc si nyní vzájemně vyměňují a otiskují vtipy.
Takže v posledním Sorry jsme mohli najít i tento vtip (**nahoře!**) od **Vlado Mešára** (to **Š** není překlep!)
A nápodobně! Z vtipů českých karikaturistů se mohou pravidelně těšit předplatitelé „**Športu**“.
/ih/

Výsledky / Mexiko, Slovensko, Brazílie, Kuba, Čína

1. Humor Competition "Seeing of the unseeing – and seeing" Nitra - Slovensko

Pořádalo: SINA. n.o. (Stredisko integračných aktivít pre zrakovo a viacnásobne postihnutých občanov) v Nitre.

Dne 3. 12. 2015 v **Divadle Andreja Bagara** v Nitře (Slovensko) byly zveřejněny výsledky soutěže **First Humor Competition "VIDENIE NEVIDENIA - I VIDENIA"**.

Obeslalo ji **99** autorů ze **32** zemí.

Dospělých bylo **85** a v dětské kategorii soutěžilo **18** autorů.

Na výstavě bylo k vidění **půl sta** prací vybraných z příspěvků do soutěže. Výstava byla v souladu s tématem uzpůsobena k prohlídce i osobami s vadami zraku. Na obrázcích byla fólie s vystouplými obrysy kresby. A vedle ní byl obrázek popsán braillovým písmem.

Jury ve složení: Vladimír Pavlík, František Bojničan a Josef Zbranek (všichni Slovensko) vybrala k ocenění příspěvky následujících autorů:

1. cena: **Jiří Novák / Česko**
2. cena: **Andrej Popov / Rusko**
3. cena: **Tony Tasco / Belgie**

Uznání:

Miroslav Barvirčák / Slovensko
Konstantin Kazančev / Ukrajina
Izabela Kowalska-Wieczorek / Polsko
Břetislav Kovařík / Česko
Bobo Pernecký / Slovensko
Marie Plotěná / Česko

Virtual shows of humor 2015 - Brazílie

Téma "cartoons / charges - freedom of expression":

- 1 - **Ulisses Araujo (viz kresba vpravo!)**
  - 2 - **Dilmar Kempner Junior**
  - 3 - **Antônio Santos**
- (nejspíš všichni z Brazílie)

XV. Salón Internacional de Humor Gráfico, Santa Clara 2015 - Kuba

Soutěž pořádá humoristický magazín **Melaíto** se Svazem kubánských spisovatelů a umělců.

Kategorie: volná a kategorie erotický humor.

HUMOR GENERAL:

Primer premio: **Arístides Esteban Hernández Guerrero (Ares)**, Kuba (**viz kresba vedle!**)

Segundo premio: **Michel Moro Gómez**, Kuba

Tercer premio: **Ángel Orestes Fernández Quintana**, Kuba

Menciones:

Luis Reinier Enrique Torres, Kuba

Reinaldo Hernández Valera, Kuba

Rafael Correa, Brasilie

HUMOR ERÓTICO

Primer premio: **Bernard Bouton**, Francie

Segundo pr.: **Miroslav Gerencer**, Chorvatsko

Tercer premio: **Ramiro Zardoyas**, Kuba

Menciones:

Konstantin Kazančev, Ukrajina

Carlos Alberto da Costa, Brasilie

<https://salondehumorerotico.wordpress.com/>

10. Int'l Environmental Cartoon Illustration Contest 2015 - Čína

Pořadatelé vydali listinu vítězů bez uvedení národnosti. Není-li v závorce uvedeno jinak, jde zřejmě o Čínu. Jinde jsme doplnili o stát aspoň známá jména - není-li závorka vyplněna, jde o nám neznámou státní příslušnost).

Popular Category:

Gold Prize: Liu Qiang

Silver Prize: Li Jianhua, Li Dalin

Bronze Prize: Constantin Pavel (Rumunsko), Zhou Zuoli, Musa Gümüş (Turecko)

Excellence Awards:

Zhang Qiang, Arístides E. Hernández Guerrero (Brazílie), Alexander Dubovský (Rusko), Xu Sheng, Yang Jidong, Milenko Kosanovic (Srbsko), Lu Chau, Zhang Shengbo, Pang Ping, Ahmad Reza Sohrabi (...), Dody Iswahyudi (Indonésie), Mauricio Peixoto Zamprogna (...), Silvano Mello (Brazílie), Vladimir Khakhanov (Rusko), Cao Yi, Cui Huaiyang, Fu byu Yu, Gao Jian, Jiang Yaqing, Mohammad Ali Khalaji (...), Jinfeng Guan, Li Jingshan, Liu Wei, Mostafa Ba Safa (...), Shojai Neda (...), Ma Jiancheng, Sun Baoxin, Wu Dehua, T. Hill (...), Serdar Kıcıkclar(...), Interturn (...), Ye Yu dni, Doru Axinte (Rumunsko), Esmaeil Babaei (...), Hamid Ghalijari (...), Liviu Stanila (Rumunsko), Marcin Bondarowicz (Polsko), Ma Meifang, Miro Stefanovic (Srbsko), Seyit Saatci (...), Tian Kun, Li Yan Rok, Kuang Biao, Mohsen Nouri Najafi (...), Resad Sulta-

nović (B+H), Hou Xiaoqiang, Bi, Sun Yat Fil, Chong Steel, Galym Boranbajev (Kazachstan).

Do soutěže přišlo kolem čtyř tisíc příspěvků. V soutěži studentů byl udělen stejný počet cen a 50 diplomů jako v kategorii dospělých. Polák Kamil Jerzyk získal jednu z bronzových cen. Jména všech -převážně čínských - mladých autorů neuvádíme.

Kresba: **Milenko Kosanovic** (Srbsko) - čestná cena (diplom)

4. Intl' Cartoon Contest Sinaloa - Mexiko

Už 11. 12. 2015 byly v Mexiku vyhlášeny výsledky **4. International Cartoon Contest Sinaloa**. Soutěž obeslalo 400 umělců z 64 států celkem 938 příspěvků. Hodnotila je tříčlená čistě mexická porota. O pár dnů později byly výsledky opraveny, když ocenění 3. cenou rumunskému autoru jménem **Liviu Stanila** bylo zrušeno, protože tak bylo porušeno jeden z bodů propozic, že soutěž není možno obeslat prací, oceněnou už v jiných soutěžích. Na 3. místo tak poskočil **Galym Boranbajev** (Kazachstan) z původní čtveřice „diplomantů“.

1.cena: **Arístides Hernández Ares** – Kuba

2.cena: **Mahmood Azadnia** – Iran

3.cena: **Galym Boranbajev** – Kazachstan

Čestná uznání:

Xavier Bonilla Zapata

– Equador,

Omar A.

Figuroa Turcios

– Španělsko,

Andrea

Pecchia

– Itálie

Kresby: vlevo - Arístides Hernández **Ares** - Kuba (1. cena); vpravo: Galym **Boranbajev** - Kazachstan (3. cena)

Oceněné práce jsou na: <http://ganadorecics2015.orgfree.com/> Katalog na <http://catalogos.netai.net/index.html>

Propozice / 2x Makedonie, Rumunsko, Peru, Slovensko, Čína

XVII. Int'l Festival of (aphorisms and) caricature, Strumica 2016 - Makedonie

Téma: CARNIVAL – EROTICA

Kategorie: Caricature

Počet: max. 3

Rozměr: A/4.

Particulars about the authors should be written at the back side of the work.

Uzávěrka soutěže: 12. 2. 2016

Ceny:

3 hlavní ceny: Golden, Silver and Bronze Plaque.

The Organizer retains the right to award some additional prizes.

Adresa:

NUCK "Anton Panov"

Blvd. "Goce Delcev" bb

2400 Strumica, R. Macedonia

Připojit heslo: **Festival Caricature**

Vracení a katalog: The works received, remain in property of the Organizer and the author, and they have the right to its public presentation, catalogue prepare or other publication.

Jury: The works received in due time will be reviewed and evaluated by competent jury commission.

Výstava a ceremoniál: 7. 3. 2016.

Info: trimerotikon@yahoo.com.

Mezinárodní soutěž karikatur „Romanian Personalities“ - Rumunsko

Téma: Romanian Personalities (Slavní Rumuni)

Konkrétně - jméno (zdroj):

- **Mihai Eminescu** (https://en.wikipedia.org/wiki/Mihai_Eminescu)
- **Ion Luca Caragiale** (https://es.wikipedia.org/wiki/Ion_Luca_Caragiale)
- **Constantin Brancusi** (http://en.wikipedia.org/wiki/Constantin_Brancu?i)
- **Eugène Ionesco** (https://en.wikipedia.org/wiki/Eugène_Ionesco)
- **Emil Cioran** (http://en.wikipedia.org/wiki/Emil_Cioran)
- **Mircea Eliade** (http://en.wikipedia.org/wiki/Mircea_Eliade)
- **George Enescu** (http://en.wikipedia.org/wiki/George_Enescu)
- **Tristan Tzara** (https://en.wikipedia.org/wiki/Tristan_Tzara)
- **Romanian royal family** (https://en.wikipedia.org/wiki/Romanian_royal_family)
- Other **Romanian personalities**.

Deadline: 1. 3. 2016

Ceny: V každé sekci budou uděleny **4 ceny** (four prizes):

Grand Prize, First Prize, Second Prize and Third Prize.

A velice pravděpodobně i **special prizes**.

Počet: neomezený

Digital: neuvedeno

Formát: resolution 300 dpi:

Výstava: Ano

Katalog: s kresbami v albu **ROMANIA - A PLANETARY TRIBUTE**

Adresa: ionita_ploiesti@yahoo.ro / Info e-mail: *ionita*

Pozor: The drawings selected for awards must be sent by post.

Int'l Cartoon Contest *Bride's Veneration*, Kriva Palanka - Makedonie

Téma: „Snacha a Tchyně“ V originále: “Мажот како колатерална штета во односот снаа-свекрва“

Ceny: 1.cena "Trophy lasice+ 250 eur, 2. místo diplom a 200 eur a třetí cena - diplom a 150 euro

Uzávěrka 20. 1. Počet: **4 kusy** beze slov Formát: **A3 - 300 dpi, jpg.** **Adresa: contest@velickovski.com.**

Výsledky: po 20. 2. 21016

Info: http://www.krivapalanka.gov.mk/wp-content/uploads/2015/12/konkurs_za_karikatura_2016.pdf

International Exhibition of Graphic Humor - Peru

Téma: 'STOP VIOLENCE AGAINST WOMEN'

Počet: max. 3 kusy

Deadline: 31. 1. 2016

Adresa: salonthumorperu@salonthumorperu.com

Výstava: 120 obrázků

Celé propozice na: <http://www.salonthumorperu.com/02.pdf>

22. Int'l cartoon contest Zlatý soudek /Golden Keg/ Prešov - Slovensko

Téma: PIVO

Pořadatel: Pivná galéria Prešov a redakce časopisu Bumerang

Počet: max 5

Formát: max A4

Ceny:

VELKÁ CENA (Grand Prix) ZLATÝ SÚDOK a 500 €

1. cena Malý ZLATÝ SÚDOK a 200 €

2. cena Malý ZLATÝ SÚDOK a 150 €

3. cena Malý ZLATÝ SÚDOK a 100 €

Uzávěrka: 4. 3. 2016

Ceremoniál a výstava: v pátek 1. 4. 2016

Katalog: ano

Každý příspěvek je nutné označit na zadnej strane menom a úplnou adresou autora.

Vracení: Ocenené práce sa stanú majetkom PIVNEJ GALÉRIE v Prešove.

Adresa:

ŠARIŠSKÁ GALÉRIA (p. Fedor VICO)

ul. Hlavná 51

080 01 Prešov

Slovensko

Obálku s príspevkami označte heslom „PIVO“

Info: e-mail: fedorvico@gmail.com

Kresba: **Markus Grolik** (Německo)

14. FreeCartoonsWeb Int'l Cartoonet Festival 2016 - Čína

Téma:

Cartoon: (A) Environmental Protection; (B) Cafe; (C) Shopping; (D) Free Theme

Caricature: (A) Famous President; (B) Sports Star; (C) Entertainment Star; (D) Business Star

Deadline: 2. 2. 2016 = (Chinese New Year's eve)

Rozměr: **Min: A4 - Max: A3.**

Počet: **Unlimited.** Pouze: *digital original drawings.*

Any style, any technique will be accepted.

Zasílání: *Participants are requested to send together with their cartoons, an entry-form with digital signature, a photograph or caricature. The form can be downloaded at FreeCartoonsWeb.*

Jazyk: pouze *English or Chinese*

Adresa: freecartoons@126.com

Formát: **JPEG Size: max. 4M per cartoon -**

Resolution: 200dpi - 300dpi

Výstava: *Cartoons will be exhibited in China.*

Vracení: *All cartoons will **not** be returned.*

Ceny:

1) Cartoon:

Grand Prize (1 awards): Certificate+Catalogue(PDF);

Gold Prize (2 awards): Certificate+Catalogue(PDF);

Silver Prize (4 awards): Certificate+Catalogue(PDF);

Bronze Prize (8 awards):

Certificate+Catalogue(PDF).

2) Caricature:

Grand Prize (1 awards): Certificate+Catalogue(PDF);

Gold Prize (2 awards): Certificate+Catalogue(PDF);

Silver Prize (4 awards): Certificate+Catalogue(PDF);

Bronze Prize (8 awards):

Certificate+Catalogue(PDF).

Info: URL: <http://www.fcwfcw.com> , <http://www.fcwfcw.net> , <http://www.fcw.cn> , <http://www.shiman.cn>

E-mail: freecartoons@126.com (Only for Festival).

Kresba: **Oleg Gutsol** (Ukrajina). Čestné uznání předsedy jury „**Kýchanie mozgu**“ Prešov - Slovensko

Kresba: **Mieta Miloradovič** (Srbsko)

Myslete na ženy...

Šest soutěží má uzávěrku v poslední dekádě ledna. Na pět z nich jste měli nejméně měsíc času, tu šestou oznamujeme nyní - s upozorněním, že v Peru nejde - **zdá se!** - o ceny, ale o výstavu. Co se nezdá, ale je tutové, to je výstavní téma: 'Stop Violence Against **Women**' = **Stop násilí na ženách!**

V únoru se na **ženská** práva zaměřují i v Norsku (ale netýká se to českých MATEK živitelék!). Na **ženy** - pro změnu jako na osoby vhodné a celkem důležité i pro erotiku - se pak už léta soustřeďuje kategorie soutěže v makedonské Strumici. A dobří kreslíři si jistě načrtají své letošní nápady pro polský Satyrykon, soutěž stejně tak tradiční, jako kvalitní. Podotýkáme jen, že polské **ženy** - výtvarnice - patří v Legnici vždy k více než rovnocenným účastníkům mezinárodní soutěže.

Konečně: „Těž v Praze u piva - **žen** rychle přibývá“. **Myslete i na Zlatý soudek!** (g-men)

2016 !	Název soutěže	Body *)	Deadline	GAG **)
Hoří!!	<i>Gathering</i> – Egypt – Nové!	-	20. 1. 2016	12
Hoří!	Golden Helmet – Srbsko	***	25. 1. 2016	11
Příhořívá...	KYM c. c. <i>Regugees</i> – Istanbul, Turecko – NEW!	-	29. 1. 2016	12
Příhořívá...	Golden Panda – Čína	****	31. 1. 2016	11
Příhořívá...	Pernambuko – Brazílie – nové!	**	31. 1. 2016	12
Příhořívá...	Salonhumor <i>Násilí na ženách</i> - Peru - New!	-	31. 1. 2016	1
Únor	Satyrykon – Legnica, Polsko - NOVÉ!	*****	7. 2. 2016	12
	Freecartoonweb Festival - Čína - Nové!	***	7. 2. 2016	1
	<i>Carnival-Erotica</i> , Strumica - Makedonie - nové!	***	12. 2. 2016	1
	Woomen Rights ; <i>tOOnsmag</i> - Norsko - nové!	****	20. 2. 2016	12
Březen	Rumunské osobnosti - Rumunsko - nové!	-	1. 3. 2016	1
Náš tip!	Zlatý súdok Prešov - Slovensko - Nové!	****	4. 3. 2016	1

*) ve sloupci **Body** vycházíme z hodnocení soutěže u cartoonistických portálů, hlavně však z vlastních zjištění. **Cím více hvězdiček, tím lepší soutěž.** Bez hvězdiček jsou obvykle nové či méně známé či čitelné soutěže.
) ve sloupci uvádíme **číslo e-GAGu, v němž najdete český výtah z propozic. A odkaz na závazný originál.

ČUK / personálie

Ivan Hanousek ukončil členství v České unii karikaturistů k 31. 12. 2015. Oficiální důvody sdělil písemně předsedovi. Hanousek byl zakládajícím členem spolku, tajemníkem a pak místopředsedou, jako novinář dlouholetým a dobrovolným redaktorem členského zpravodaje. Během svého působení získal za svou činnost v roce 2006 Výroční cenu ČUK, zvanou řád Bílé opice. (Viz foto - IH je ten vpravo).

Poznámka:

Náš **e-magazín GAG zůstává časopisem všech přátel kresleného humoru**; tedy jak těch, kdo zůstávají členy spolku, tak i těch, kdo z něho vystupují. Jako dosud i nadále budeme zveřejňovat zprávy o aktivitách ČUK a jeho členů, pokud takové příspěvky obdržíme od představenstva anebo jednotlivých členů unie. (G)

oo
e-GAGmag * Měsíčník autorů a přátel české karikatury. Založeno r. 2003. 14. ročník. Toto je č. **2016/1** (617) ze 17. 1. 2016 * Číslo **2017/2** vyjde **v únoru 2016** (asi) * Redakce: ivan.hanousek@dreamworx.cz